

Bütün Türkiye
Mehmet Efendi
Mahtumları
Kahvesini içiyor
İst. Mısırçarşısı kapısı karşısında

Milliyet

Sahip ve Başmuharriri: Siirt Meb'usu MAHMUT

Bütün Türkiye
Mehmet Efendi
Mahtumları
Kahvesini içiyor
İst. Mısırçarşısı kapısı karşısında

FIATI 5 KURUŞTUR

9 uncu sene No. 2997 CUMA 15 Haziran 1934

Tel: (Müdür: 24318, Yazı işleri müdürü: 24319, İdare ve Matbaa: 24310)

Ameli görgü ve Nafia Vekili

Çalışma savaşında muayyen formüllere bağlanmak doğru olmaz. Bu bir nevi esirliktir. Bu esirlik, insandaki teşebbüs ve ameli görgü kabiliyeti de hiçe indirir. Besbelli bazı işlerimizin, teşebbüslerimizin muvaffakiyetsizliği şekillere, görevlere lüzumundan fazla; bağlanmamızdan ileri geliyor. Halbuki kendilerinde ameli görgü ve teşebbüs kabiliyeti olan insanlar, kahunların ruhundan ayrılmamak şartile çıkacak işleri, işlerin çıkar yollarını kolaylıkla bulabiliyorlar.

Yeni hayatın şartları, devletin iktisadi hayata, umumi hayata daha ziyade yakından karışmasını icap ettiriyor. Bu zaruret; devlet memurlarının, bilhassa kanunun hududu içinde bir nevi istiklâl sahibi olan büyük âmirlerin yaratıcı, iş kabiliyetine ve ameli görgüye malik olmaları her vakitten ziyade bugün lâzımdır. Bazı vilâyetlerimizde valilerin imar ve kalkınma hareketlerinde muvaffak olmasına mukab'l, bazılarının beceriksizlik etmelerini neye vermeli? Kanunlar ve şekiller; her vilâyetimizde aynı olmakla beraber...

Nafia Vekili Ali Bey; şu kısa zaman içinde bize ameli görgü ve faydalı teşebbüs bakımından birkaç güzel örnek verdi. Göze görünmez, hesaba katılmaz gibi görünen öyle işler var ki bizim memleketin ihtiyacına ve mali kudretine göre çok mühim sayılır: Haftada bir defa İstanbul - Sapanca tezzüh postası yaptırmak bu teşebbüslerden biridir. Şüphe yok ki, Nafia Vekili; bu teşebbüsle her şeyden evvel demiryolları idaresine maddi bir menfaat düşürmüştüğüdür. Onun ilk dileği, ucuz bir tarife ile İstanbul halkına Anadolu'na, memleket tabiatının güzel bir bediasını göstermek, Anadolu'yu daha çok sevdirmekti. Her cuma, kadın, erkek iki üç bin vatandaş İstanbuldan Sapancaya akıyor, taze ve nefis meyveleri tanınmış olan bu güzel vatan parçasına gidiyor, gezmek ve hava almak için bütçesinden ayırdığı bir miktar parayı orada bırakıyor. Bu suretle, nisbi bir refah içinde bulunan bir vatan sahasının ondan daha muhtaç başka bir vatan parçasına yardımcı temin ediyor. Sapanca halkı ve Türk müteşebbisleri arasında şimdiden hummalı bir faaliyet başladı. Bu faaliyetin imar ve inşa cephesindeki tesirlerini pek yakında göreceğiz. Şunu da ilâve edelim ki, Anadolu demiryolları idaresi halka sadece faydalı bir gezinti imkânı hazırlamakla kalmıyor, senede elli altmış bin lira kadar bir gelir de temin ediyor. Elimizde hesap ve imkân istinat eden bir malûmat olmamakla şunu düşünürüz:

"Acaba denize, suya ve gezintiye o kadar hasret çeken Ankara'ya göle doğru dar hatlı bir demiryolu uzatılmaz mı? Yahut yolu yaptırıp otobüslerin rahat rahat işlemesine imkân verilemez mi? Böyle bir işin faydası ve hattâ ticari kabiliyeti yok mu?.. Ankara ve Ankaralılar hesabına araştırmaya değer bir mevzudur.

Nafia Vekili Ali Bey, Ankara Büyük Garı projesinin inşası yolunda da mühim bir adım atmıştır. Bu teşebbüsün tahakkuku yolunda şimdiki Ankara istasyonunun az bir para ile temiz bir hale getirilmesi de çok iyi oldu.

Mevcutlardan istifade etmek, mevcut şeyleri kıymetlendirmek bakımından Edirne istasyonunun ihyası da Ali Beyin faydalı teşebbüsleri arasında sayılmalıya değer. Edirne istasyonu; on beş sene evvel başlanmış, fakat bitmemiş, Sirveki garı kadar güzel ve büyük bir binadır. O vakittenberi halile duruyor, daha doğrusu her senede kendine biraz daha yıkılıyor. Nafia Vekâleti, şimdiki bu garın tamir ve ikmaline çalışmaktadır.

Türkiyenin pek çok milyonlara ve uzun senelere ayrılmış imar projeleri olabilir. Bunların elde bulunmasına mutlaka lüzum vardır. Fakat bu projelerin tahakkuku için lâzım olan milyonları ne memleketten, ne de haricîten tedarikine imkân olmayan şu sıralarda az para ile, küçük himmet ve yardımlar-

Mösyö Hitler Venedikte

Alman Başvekili Tayyare ile geldi ve M. Mussolini tarafından karşılandı

Bu mülâkattan vaktile Fransa ve İngiltere de haberdar edilmiştir. Bunun için mülâkatın Fransanın aleyhine telâkki edilmemesi lâzımgelmektedir.

Ne görüşecekler

Bunun hakkında çok ketum davranılıyor

Fakat bilhassa Avusturya meselesi

üzerinde ısrar ediyor

VENEDİK, 14. A.A. — Alman başvekili M. Hitler ve hariciye nazırı M. Von Neurath yanlarında 15 kişi olduğu halde iki tayyare ile saat 10,10 da buraya gelmişler ve tayyare meydanında M. Mussolini ve diğer zevat tarafından karşılanmışlardır.

M. Mussolini Venedikte

VENEDİK, 14.A.A. — M. Mussolini oturmakta olduğu Rocca Delle Caminate köşkünden dün akşam bizzat kendisinin idare ettiği otomobile Krala ait Stra köşküne gelmiştir. Yanında matbuat müdürü M. Ciano ve hariciye müsteşarı M. Suvich de bulunuyordu.

M. Mussolini gelir gelmez perşembe ve cuma günlerinin-programını tetkik etmiştir. M. Suvich Venediğe giderek otele inmiştir. Bugün M. Aloisi ile Almanyanın Roma sefiri M. Hassel de Venediğe geleceklerdir. Diğer taraftan Berlinde İtalyanın Almanya sefiri M. Cerutti Venediğe gelmiştir. Lido istasyonunda M.Hitler ile yanındaki zevatı getirecek olan tayyarelerin inmesi için bir meydan yapılmıştır. Bir takip filosu meydana dizilmiştir. Bu filo hudutta uçarak M. Hitlerin tayyaresine Venediğe kadar re-

Mösyö Mussolini ve Venedikten bir manzara

fakat edecektir. Meydan bir çok İtalyan ve Alman bayraklarıyla donatılmıştır. Venedik limanında sekiz torpidodan mürekkep bir filotilla mevki almıştır. Bu filotilla M. Hitleri motörle otele giderken selâmlıyacaktır.

M. Hitler bu sabah Venediğe gelecek ve öğleden sonra M. Mussolini ile ilk

mülâkatı yapacaktır. Akşamleyin M. Mussolini mumâileyhin şerefine Stra köşkünde bir ziyafet verecektir.

Mussolini top atılarak selâmlandı
VENEDİK, 14.A.A. — M. Mussolini faşist uniformasıyla, limanda toplanmış (Devamı 7 inci sahifede)

Nüfusumuz 18 milyon

Dahiliye vekilinin Mecliste mühim beyanatı

Zürraa arazi tevzii - İskân kanunu - "Türk esir olmaz, ne toprağın, ne de bir kimsenin,"

Raif Bey

Şükrü Kaya B.

Hacı Mehmet B.

ANKARA, 14 (Telefonla) — Mecliste iskân kanunu lâyihasının müzakeresine devam edildi. Bu münasebetle ilk sözü alan Dahiliye Vekili Şükrü Kaya Bey uzun beyanatta bulunmuştur. Şükrü Kaya Beyin beyanatını müteakip lâyihasının madde madde müzakeresine devam olunmuştur.

Lâyihasın mültecilere verilecek toprak ve binaların altı ay evvel ilân edilmesi ve bu müddet zarfında sahibi çıkmayıp bilâhara bu mallar üzerinde hak iddia edenlerin itirazlarının ancak fiata tallük edeceği madde münakaşayı mucip oldu.

Adliye encümeni namına söz alan başarılılar işler üzerinde durmağa mecburuz. Bize gösteriş değil, iş lâzımdır. Memleketimizde, küçük paralarla, hattâ kısmen muhitteki halkın yardımıyla vücut bulacak o kadar çok iş var ki; bunların başlanması ve başarılı olması da mühim bir şeydir. Bu işler için ser-

mayeden ziyade feragatli, iş bilir klavuzlara ihtiyaç vardır. Halk, kendilerine yol gösterecek olan bu adamları haklı olarak, devlet memurları ve fırka teşk'lâtı içinde aramaktadır.

Siirt Meb'usu MAHMUT

Metr Salem ve Leon Faraci Ef.

Muhakeme 26 haziranda başlıyor

dikkate şayan safhalar
ANKARA, 14 (Telefonla) — Metr Salem ile Leon Faraci efendilerin muhakemelerine 26 Haziran salı günü başlanacaktır. Metr Salem Sadettin Ferit ve Galip Hikmet beyleri, Leon Faraci Efendi de Hâmit Şevket Beyi vekil tayin etmiştir.

Muhakemenin dikkate şayan safhalar arzedeceği anlaşılmalıdır. Leon Faraci Ef. ile Metr Salem birinci ifadelerinde rüşvet teklifini inkâr etmişlerdir. Leon Faraci, bilâkis Rüştü Beyi kendisinden müteaddit defalar borç para istediğini, bu talebi is'af ettiğini, nihayette istediği bir 500 lirayı vermediği dostluk vazifesi bildiğini söylemiştir. Rüştü Beye verilecek mektuba gelince Leon Faraci Efendi bunu Rüştü Beyin ısrarı üzerine tanzim ettiğini ifade etmiştir. Metr Salem ise ifadesinde İstanbul Telefon şirketinin ancak mübayaası ile meşgul olduğunu ve bu hususta hükümete bir teklifte (Devamı 6 inci sahifede)

Sansaros

Uç karışık ve büyük devrin birleştiği bir noktanın tam bir aynasıdır ki, bu beyaz, siyah ve kırmızı aynayı bize

Aka GÜNDÜZ

Kaleminin ucunda gösteriyor. Aile reisleri, muallimler, çocuklar, ve cemiyetin müessesesi ve nizamlarını benimseyenler matla ka SANSAROS'u bilmelidirler. Yakında tefrika edeceğiz.

Tenis Turnuvası Bugün başlıyor

Şehinşah Hz. Yavuzda Trabzonda çok heyecanlı tezahürat yapıldı

Şehinşah Hz. Yavuz'a binerken büyük merasim yapıldı. Samsunda hazırlıklar. Şehir donandı

Köprüde yapılan tak ve Şehinşah Hazretlerinin dün vasıl oldukları Trabzondan bir manzara

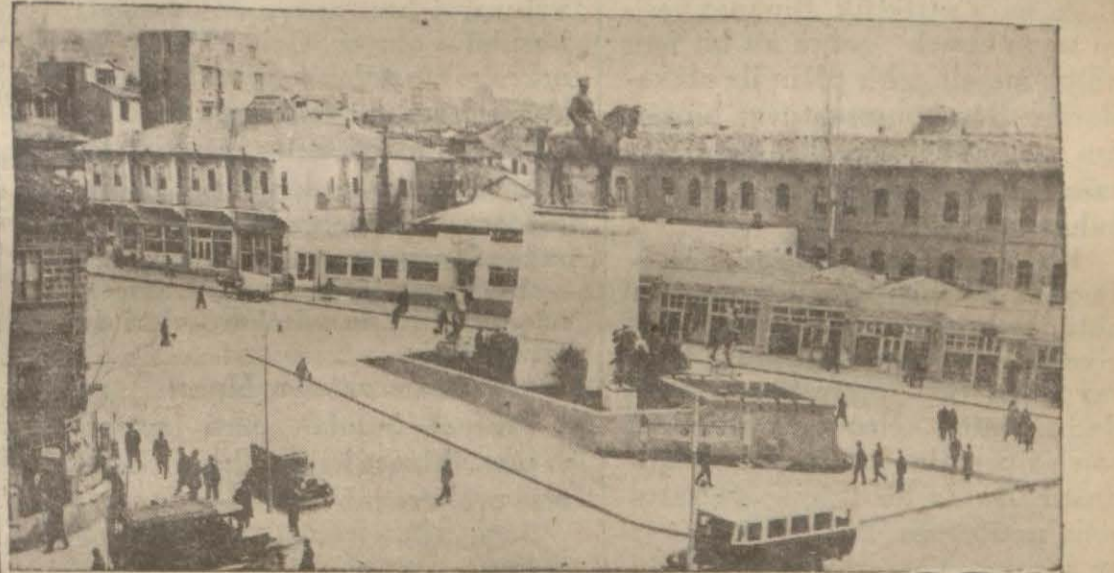
TRABZON, 14 (Sureti mahsusada giden muharririmizden) — İran Şehinşahı Hazretleri bu sabah saat on buçuğa doğru Trabzonu şerefliydiler. Şah Hz. nin şehrimize girişleri çok heyecanlı olmuş, halk samimi tezahüratta bulunmuştur. İran Şehinşahı Hz. nin geç

tiği yerlere çiçekler serpilmiştir. Şehinşah Hz. halkın alkışlarına gülerük mukabele etmekte idi. Bilhassa teşyi merasimi çok parlak olmuştur. İran Şehinşahı Hz. iskeleye yürüyerek ve halkı selâmlıyarak gelmişlerdir. Yollarda binlerce halk toplanmıştır. Merasime üniforma (Devamı 7 inci sahifede)

Amerika sefirinin Gözile

Ankara!

Bu kadar sağlam bir hükümet merkezine sahip olmakla övünebilecek hiçbir millet yoktur

(Amerika sefiri M. Charles H. Sherill'in burada sefirliği esnasında yaptığı tetkikat neticesinde ücude getirdiği şayanı dikkat eserden bazı parçaları aynen ıktibas ediyoruz)

Ankara, Anadolu yaylasının büyük bir kayalık çıkıntısının kaidesi çevresine sarılmış rahat rahat yatıyor. Uzakta ovidan bakı-

linca bu kaya parçası, çömelmiş kocaman bir arslanı andırır. Arslanın tepesinde duvarla kuşatılmış (Devamı 6 inci sahifede)

Görüşler

Devrimizin değerini bilelim

Aka GÜNDÜZ

Bizim gençlik çağımız çok kötü, çok acı, çok unursuz ve uğursuz geçti. Yalnız bizim mi? O yılları yaşayan bütün bir budun böyle idi. Çünkü Osmanlı İmparatorluğu denilen devlet kurultusu baştan başa unursuzluk içinde idi. Birkaç yüz yıldanberi sarsıla tekmelene o kerteye gelmişti ki (tebaaî şahanedan) olmak bir yüzka rası gibi insanı utandırmağa başlamıştı.

yükletmemeli. Kapitülasyonların teki bile olmasaydı, gene böyle olacaktı. Devlet denilen kurultu, millet denilen bir budun böyle idiydi. Çünkü Osmanlı İmparatorluğu denilen devlet kurultusu baştan başa unursuzluk içinde idi. Birkaç yüz yıldanberi sarsıla tekmelene o kerteye gelmişti ki (tebaaî şahanedan) olmak bir yüzka rası gibi insanı utandırmağa başlamıştı.

Bunu yalnız kapitülasyonlara

Dünya yüzünde küçük büyük bir devletler yığını ve şöyle bir ta (Devamı 7 inci sahifede)

Konservatuvarda

Şimdiye kadar neler yapıldı?
Mütehassıs Mösyö Marks iki senede elde edilen neticeyi izah ediyor

Dün mütehassıs şerefi ne bir ziyafet verildi..

Vali ve Belediye Reisi Muhittin Bey dün konservatuvanın islahı için getirilmiş olan mütehassıs Joseph Marx şerefine Perapalaso telinde bir öğle ziyafeti vermiştir. Ziyafette belediye muavini Hâmit, vali muavini Ali Rıza, İktisat işleri müdürü Asım Süreyya, konservatuvanın müdürü Yusuf Ziya Konservatuvanın mürakabe komisyonu azasından Refik Ahmet, Necmi Şerafettin, Abdülkadir Ziya beyler, Nakiye Hanım ve daimi encümen azaları, Darülbeyazıt rejisörü Ertuğrul Muhsin, konservatuvanın muallimlerinden Nurettin Asaf ve Sezai Asaf ve Ferdi Beyler hazır bulunmuşlardır. Yemeğin sonunda Muhittin Bey kısa bir nutuk söylemiş ve profesör Marx'ın müessesede gördüğü hizmetlerden ve konservatuvanın islahı ve memlekette bir musiki hayatı yaratmak hususundaki gayretinden şükranla bahsederek kendisine teşekkür etmiştir.

Profesör Marx bu nutka cevap vermiş, burada vazifesinin ifası için Muhittin Beyle belediye erkânından ve konservatuvanın idare ve talim heyetinden gördüğü kolaylıklara teşekkür etmiştir. Ziyafet samimi surette saat 15,30 a kadar sürmüştür.

Konservatuvanın binası ve vali bey
Yeni konservatuvanın binası vali ve belediye reisi Muhittin Bey'in tesbit ettiği esasa göre Şehzadebaşında olacaktır. Bununla beraber profesör Marx evvelce binanın Şehzadebaşında yapılmasına karar vermişti. Profesör geçen sene şehrimize geldiği zaman bu husustaki fikrini bize açık bir surette söylemişti.

Dünkü ziyafetten sonra Muhittin Bey bu mesele hakkında sorduğumuz suale cevaben dedi ki:

Yeni konservatuvanın binasının Şehzadebaşında yapılmasına karar verdik. Arsanın istimlakı için şimdiye kadar 80 bin liradan fazla para sarfettik. Binanın yerini tayin etmek şehre ait bir iştir ve bu mesele şehir planı ile alakadardır. Ben konservatuvanın binasının yerini M. Marx'a gösterdiğim zaman bana karşı hiç bir itirazda bulunmadı.

Konservatuvanın Şehzadebaşında yapmanın sebebi orasının bütün şehre göre merkezi bir vaziyette bulunmasıdır. Burası Aksaray ve Edirnekapının tam ortasıdır. Bütün eğlence yerleri tiyatro ve sinemalar hep orada toplanmıştır. Bu da bir ihtiyaç ve zaruret neticesidir. Biz de bu ihtiyaç ve zarurete göre hareket etmeğe mecburuz.

M. Marx konservatuvanın projesi üzerinde bazı ufak tadilat yaptı. Mevcut projeye göre mimarlar arasında bir plan müsabakası açacağız, bu müsabaka üç ay sürecek. Plan kabul edildikten sonra binanın inşası için münakaşa açılacaktır.

Dünkü ziyafetten sonra profesör M. Joseph Marx ile de görüştüğümüz kadar yapılmış ve yapılacak işler hakkında bize şayanı dikkat malumat verdi. Profesör diyor ki:

Konservatuvanın iki sene evvel ve geçen sene yeni teşkilatı tabii tuldu ve bütün talebeler tek bir imtihan edildi ve her biri yeni den sınıflara ayrıldı. Aynı zamanda ders programları değiştirildi. Müesseseye geçen sene bir intikal devresi geçirdi ve bu da oldukça güç oldu.

Bu sene yapılan imtihanlarda, geçen sene koyduğumuz usuller in

verdiği neticeleri tesbit ettik ve iyi neticeler alındığını gördük. Talebe imtihanında hep ezberle çalıştılar ve ellerinde bulunan aletlere karşı deruni rabitalarının kuvvetli olduğunu gösterdiler. Bu da geçen sene muallimlerin talebe ile çok meşgul olduğunu meydana koydu.

İmtihanlarda aldığımız neticeye göre tedris şahasını biraz daha genişletmek icap ediyor. Bu suretle konservatuvardaki talebenin de kıymeti artmış olacaktır. Esasen geçen sene programa bazı tili dersler ilâve etmiş ve talebenin musiki seviyesine çalışmış idim. Bu sene de esasa ait yeni bazı dersler ilâve edeceğiz. Bu sayede talebenin musiki terbiyesi bir kat daha yükselmiş olacaktır.

Tiyatro mektebi
— Bu sene yapılan yenilik arasında bir tiyatro sınıfı açılmıştı da vardır. Bu sınıfta talebeye tiyatroya ait bazı malumat verilecektir.

Konservatuvaya yeni olarak ağız sazları koyduk. Sonra erkekler için de bir şarkı hocası bulduk. Bu da Nurullah Şeyket Beydir.

Şarkı derslerinden çok iyi neticeler bekliyorum. Türkiye'de iyi sesler bulduğuna kaniim. Şimdiye kadar bu seslerin inkişaf etmemiş olması alaka gösterilmemiş olmasından dolayı gelmiştir. Bundan sonra gösterilecek alaka sayesinde iyi sesler de inkişaf edecektir.

Şehir bandosu ve konservatuvanın orkestrası

— Bugüne kadar şehir bandosu sınıfı noktasından kıymeti haiz değildi. Gelecek sene bunu da yeni bir şekle sokacağız. Bando gelecek seneden itibaren ağız sazları orkestrası haline girmiş olacaktır.

Bundan evvel birkaç defa bir şehir orkestrası teşkiline teşebbüs edilmişti. Şimdi yaptığımız yeni program mucibince yeni konservatuvanın orkestrasının da esasları kurulmuş oluyor. Gelecek sene bu orkestranın talebe ve muallimleri tarafından konserler verecektir. Bu konserlere hem memlekette musikiye karşı bir alaka uyandırılmış, hem de konservatuvanın lehine iyi bir propaganda yapılmış olacaktır.

Bu konserlerden maade ayrıca oda müzikleri ve solo konserleri de verilecektir.

Konservatuvanın binası
Profesör bundan sonra konservatuvanın binası hakkında sorduğumuz suale cevaben dedi ki:

Konservatuvanın dahili takimsatı hakkında bir rapor vermişim. Bana gösterilen projeden, raporunda yaptığım tekliflerin kabul edilmiş olduğunu anlıyorum. Bu bina büyük bir ihtiyaca cevap verecektir.

Projeyle göre bina İstanbul tarafında yapılacaktır. Zaten binanın yerini beni alâkadâr etmez. Ben şehir planıyla meşgul değilim. Ben meseleyi musiki cephesinden tetkik ettim ve binaya verilmesi lâzım gelen şekli tesbit ettim.

Musiki inzibat kanunu
— Bugün Türkiye'de musiki derisi veren ve musiki ile meşgul olan birçok kimseler vardır. Musikininkişafı noktasından bunların kanunî bir inzibata tabii tutulmaları lâzımdır. Türkiye'de bir opera yapmazdan evvel böyle bir musiki inzibat kadrosu yapılmalıdır.

Memleketimizin güzel kanunları olduğunu görüyorum. Fakat bir musiki inzibat kanunu bulunmaması cidden bir noksan. Bu noksan da tamamlanmalıdır. Böyle bir kanun bir model üzerine yapı-

HARİCİ HABERLER

Cenevrede faaliyet

Son teşkil edilen dört komite faaliyete başladı

Bu komitelerde Türkiyeyi Cemal Hüsnü, Necmeddin Sadık Beyler temsil ediyor

CENEVRE, 14. A.A. — Fransız, İngiliz, Amerika anlaşması neticesi olarak son içtimada teşkiline karar verilen dört komisyon çalışmaya başlamışlardır. Bunlardan biri muntakavi yardım misaklarını tetkik edecek emniyet komitesidir ki, bütün Avrupa devletleri buna dahildir.

Diğeri müstakbel terki teslihat muahedesinin tatbikatına ait teminat ve milletlerin teslihatının kontrolü komisyonudur ki, buna ondört devlet dahildir.

Üçüncüsü harp tayyarelerinin ve hava bombardımanının ilgası komisyonudur ki, bunda 19 devlet azadır.

Dördüncüsü silah ve mühimmat fabrikaları ve ticareti komisyonudur ki, bu na 17 devlet davet edilmiştir.

Türkiye bu dört komisyonda da dahildir. Bu dört komisyonda Türkiyeyi Cemal Hüsnü, Necmeddin Sadık Beyler temsil edeceklerdir. Komisyonlar birer içtimada davet edilmektedir.

Bugün teminat ve kontrol komisyonu toplanmıştır. Muntakavi emniyet misaklarını komisyonu ayın 18 inde birinci içtimaya yapacaktır. Bu meseleler Cenevrede tetkik ve ihzar edilirken Alman-Fransız itilâfının halli için devletler a-

Cemal Hüsnü Bey

rasında hususi müzakereler yapılmaktadır. Bu müzakereler yakında bir netice vermezse konferans reisi bizzat işe müdahale edecektir. Ancak Almanyanın avdetti temin edildikten sonra konferans umumi içtimalara yeniden başlayacaktır.

Avusturyada

Naziler Avusturya askerlerine karşı ateş açtılar

VIYANA, 14. A.A. — Yukarı Avusturyada, işişiş tüneline nezaret altında bulunan Heimverler üzerine naziler ateş etmişlerdir. Heimverlerden birisi çok ağır surette yaralanmıştır.

VIYANA, 14. A.A. — Innsbruck polisi, milliyetli Alman bir Heimver olan kaymakam Abel'i tevkif etmiştir. Kaymakam, milli sosyalist faaliyette bulunmaktan suçlandı. Kaymakam Abel, kaymakam Pabst'ın erkânharbiye reisi sıfatıyla, Roza Luksenburg ile Karl Libknecht'in katillerinde methaldâr idi.

Heimver teşkilâtı, planlarını daima vaktinden evvel Almanlar tarafından öğrenilmesinin sebebi şimdi anlaşılmaktadır.

BERLIN, 14. A.A. — Almanca çıkan bütün mühim İsviçre gazeteleri müsadere edilmiştir. Buna sebep bu gazetelerin Avusturyadaki tetkik hareketleri hakkında resmi alman tebliğatından gayri neşriyatta bulunmuş olmalarıdır.

M. Yevtiç Belgrada dönüyor

PARİS, 14. A.A. — Yü. Yugoslavya hariri nazırı M. Yevtiç, dün akşam Paris'ten ayrıldı. Mümaileh, Fransuya yaptığı seyahatten mütevellit memnuniyetini beyan etmiş ve Fransız-Yugoslav dostluğunun kuvvetini ehemmiyetle kaydedilemiştir.

M. Chautemps ve Staviski işi

PARİS, 14. A.A. — Bazı gazetelerin eski başvekil ve dahiliye nazırı M. Chautemps'ın Staviski hadisesiyle methaldâr göstermeyi istihfad eden neşriyatı üzerine mümaileh parlamento tahkikat komisyonuna bir mektup yazarak kendisinin en kısa bir mühlet içinde istemisti.

Üç bin aile ağızta

LONDRA, 14. A.A. — Reuter ajansının haber aldığına göre, cenubi Amerika'da yaman bir kasırga olmuştur. Bilhassa Salvador ve Honduras erazisi bu afetin şiddetine maruz kalmıştır. Üç bin aile ağızta. Salibahmer cemiyetleri yardıma şıtap etmişlerdir.

İlamaz. Memleketin kendisine mahsus olan hususî şartları nazarı dik kate alınarak yücude getirilmelidir. Bu kanundan maksat bütün musiki cereyanlarını doğru ve ilmi bir irtikamete sokmaktır.

Türkiyede musikiye karşı büyük bir meyil gördüm. Bu meyli doğru yolda devam ettirmek lâzımdır.

Profesör son söz olarak dedi ki:

Konservatuvarda geçen sene iyi çalışıldığını gördüm. Önümüzdeki sene de iyi neticeler alınacağından eminim. Burada mesamin alaka ile karşılandığını görmekle memnunum. Bu alaka koyduğumuz esasları muhakkak surette iyi neticeler vereceğini gösteriyor. Bu alakayı gösteren belediye ve konservatuvanın heyetine bilhassa teşekkür ederim.

Profesör Marx dün akşamki trende Viyanaya dönmüş ve istasyonda konservatuvanın muallimleri tarafından teyyi edilmiştir.

Bir hücum anında

Londrayı müdafaa için yeni bir bombardıman filosu

LONDRA, 14. A.A. — İngilterenin havadan müdafaaı, yeni bir bombardıman filotilâsı ile kuvvetlendirilmiştir. Bu filotilâ bu sene hava bütcesinde tasavvur edilen dört filotilâdan biridir.

Bundan sonra bilhassa Londranın müdafaaına tahsis edilen filotilâların sayısı on bir olacaktır. Bunlar, şehrin gübünde, şimali garbisinde, şimalinde bulunan hava meydanlarına taksim edilecektir.

Vazifeleri, Londraya hücum vaki olduğu taktirde mukabele bilmisil olarak düşman arazisini bombardıman etmek olan bu filotilâları, merkezleri Londranın şark ve cenubunda bulunacak olan avcı filotilâları himaye edecektir.

Diğeri taraftan Deyli Herald, hava nezaretinin Londranın hava müdafaaına ait diğer bir projeyi de tetkik ile meşgul olduğunu yazmaktadır. Bu proje, gayet ince çekilken yapılmış muazzam ağıdır. Ağ. 5'lerce metro yüksekliğe, yeni model balonlarla asılacaktır.

Manevra yaparken Malta açıklarında iki İngiliz gemisi çarpıştı

LA VALET, (Malta) 14. A.A. — Kodrington ve Acastra namındaki İngiliz destroyerleri geçen gece Malta açıklarında manevra yaparken çarpışmışlardır. Nufusa telefata olmuştur.

Kodrington gemisinin baş tarafı hasara uğramış, Acastranın iskele tarafındaki bodoslaması ile flika matforaları ve flikalar parçalanmıştır.

Harp borçları

Fransada tediyata başlamıyacağımı bildirdi

PARİS, 14. A.A. — Harp borçları hakkında Fransanın Amerika'ya verdiği notada, hükümetler arasındaki borçlara dair bir itilâf elde edilemediği bildirildi. Fransız hükümetinin 1932 moratorium neticesinde 15 kânunvevell 1932 tarihindenberi tehir mecburiyetinde kaldığı tediyata yeniden başlamıyacağı tasarih olmuştur.

Fransa borçlarını inkâr etmemekte ve bugünkü vaziyette müsten her iki memleket için kabul edilebilir bir itilâfı Amerika hükümeti ile taharriye amade bulunmaktadı.

Türkiye - İtalya

ROMA, 14. A.A. — Korriera Delasera gazetesi diyor ki:

Tefsiri nota, İtalyan - Türk müasesatının bir anlama zihniyetinden müstem olduğunu göstermektedir. Bu lâ-yetgayer ve dostane müasesatlar, yalnız şimdiye kadar takip edilmiş olan siyasete devam arzusunda bulunan iki memleketin hissiyatına değil, aynı zamanda bu müasesatın ita'at etmiş olan müsbet menfaatlere tekkabül etmekte - dir.

Yelkenli ile devrialem

VARŞOVA, 14. A.A. — Devrialem seyrihi Polonyalı doktor Korabievich ile zevcesi yelkenli bir gemi ile Şanghay'a gitmek niyetindedirler. Polonyadan yarı ayrılmışlar, Prut nehrin takiben Karadenize incediler. Boğaziçinden, Marmara, Çanakkale, Akdeniz, Hint denizi ve oradan Çin denizine incedilerdir. Seyyahatın iki sene süreceği tahmin ediliyor.

SON DAKİKA

Istihlak vergisine tâbi maddeler

ANKARA, 14 (Telefonla) — İstihlak vergisine tâbi maddelere dair Maliye Vekâleti yeni bir tahrirata hazırlanmıştır. Bu bilâmununlar nevelerine göre kanunda yazılı nisb etlerde, makarna, şehriye ve irmik te kiloda 2 kuruş istihlak vergisine tabidir.

Kanunun maksat ve sarahatin e göre makarna ve saire istihsal eden un fabrikalarının bu maksatta kullanan unlardan 72 kilosu 1,5 lira un vergisi alınması lâzımdır. denil mektedir.

M. Gücü bisikletçileri İslahiyede

İSLAHİYE, 14 (A.A.) — Mu hafızgücü bisikletçileri dün saat 15 te İslahiyeye muvasalat etmişlerdir. Güçlüer şehre 25 kilometre mesa feden liva kumandanı, kaymakam, Halk fırkası erkânı, belediye reisi dağ liva ve alay zabitanı erfadıyla kesif bir halk kütlesi tarafından peharretli bir surette karşılanmıştı r.

Nusret B.in ikramiye meselesi

ANKARA, 14 (Telefonla) — Sabık Devlet Şurası Reisi Nusret Bey verilen ikramiyeye dair olan Di vana Muhasebat vizesinin iptali hakkındaki Millet Meclisi kararını Meclis riyaseti bugün bir tezkere ile Başvekâlete bildirmiştir.

Vali muavinlikleri ve bazı kazalar

ANKARA, 14 (Telefonla) — Muş vilâyeti dahilinde Yengöl, Erzurum vilâyetinde Çat, Samsun vilâyeti dahilinde Kavak, Bolu vilâyeti dahilinde Akçaşehir, Giresun vilâyeti dahilinde Bulancak namlarına beş kaza ve iki vilâyette vali mu avinliği teşkilî hakkındaki lâyiha yi Bütçe Encümeni kabul etmiştir.

Cenupta yakalanan kaçakçılar

ANKARA, 14 (A.A.) — Bu a yılın ikinci haftası içinde cenup hududunda üçü müsademelâ 20 kaçakçı vakası olmuştur. Bu vakalarda: Bir ölü olarak 17 kaçakçı ele g eçmiş, 17 kaçakçı hayvanı, 400 kilo gümrük kaçağı, 450 kilo inhisar kaçağı, bir silah, 100 muhtelif cins kaçak hayvan tutulmuştur.

Almanyada

Moratoryom Yung ve Davis istikrazlarına da şamil

LONDRA, 14. A.A. — Berlin'den Reuter Ajansı bildirildiğine göre, Alman devlet bankası, başkaları meyanında Davis ve Young istikrazlarına da şamil olmak üzere tam bir moratoryom ilan etmiştir. Para münakelelerine de şümülli olan bu moratoryom 1 Temmuzdan itibaren altı ay müddetle mer'i olacaktır.

Mösyö Göbbels

Varşovada Yahudiler aleyhinde bir nutuk söyledi

VARŞOVA, 14. A.A. — Alman propaganda nazırı M. Göbbels, dün Varşovaa gelmiş ve saat 18 de, ziyaretinin resmi maksadını teşkil eden nutkunu söylemiştir. Davetliler arasında başvekil ile hariciye nazırı ve bir çok yüksek memurlar bulunuyordu. M. Göbbels milli sosyalist ülküsünden bahsetmiş ve milli sosyalist itilâfının müslimane mahiyetinin ve Almanya hükümeti ile milletin tek bir vücut teşkil etmekte olduklarını tebarüz ettirmeye çalışmıştır. Mümaileh cermenlerin temiz örf ve adetlerini zehirliyen Yahudileri şiddetle itihab ettikten sonra beynelmütel siyaset üzerinde durmuştur. M. Göbbels bütün meselelerin harp olmaksızın da hal dedilebileceğini, Almanya ile Lehistan arasındaki itilâfın, Hitler ve hükümetinin milletler arasında barışçılık teminini ve dünyayı uçurum kenarına götürün itilâfların hallini istihfad eylediğine bir delil olduğunu söylemiş ve "Almanya bütün dünyaya samimi bir uzatmıştır, bu el ne zaman tutulacaktır." demiştir.

Sosyalist ve yahudi halkın muhasim vaziyetleri dolaysıyla zabita tarafından çok ciddi muhafaza tedbirleri alınmış ve bir çok beyannameler müsadere edilmiştir.

Belçika

Kendisini müdafaa için diğer devletlere güveniyor

BRÜKSELLES, 14. A.A. — Milli müdafaa nazırı ve başvekil muavini M. Devez bir mülakat esnasında 1935 ilk baharında milli müdafada kat'i bir merhanenin tahakkuk etmiş olacağını söylemiş, Belçikanın topraklarının tamamlılığını ta hudutlarda müdafaa teşkilâtı vücuda getirerek temin edeceği hususunda ısrar etmiş ve Belçika ile Fransa arasında mukarrer teşriki mesaiyi anlatarak demiştir ki:

"Belçika ancak hudutları ihlâl olunduğu zaman harbe girecektir. Belçika hudutları ihlâl edilirse şehre karşı hasas bulunan bütün milletlere müraacaat edecektir. Bu milletlerin kendi imdadına koşacaklarına iman olduğundan mütefik orduların harbi icap ettiği yerde yapabilmeleri için zaruri olan tedbirleri almaya bir vazife bilir."

Lehistan

Milli sosyalist fırkası feshedildi

KATAVIÇE, 14. A.A. — Polis müdiriyetinin emriyle bütün Silizya eyaleti dahilinde Lehistan milli sosyalist fırkası feshedilmiş ve mezkûr fırkaya ait üniformalar ve diğer işaretlerini taşıyan menolunmuştur. Mezkûr fırkanın Vilno şubesi de kapatılmıştır.

Gayrimübadil Bonoları

Hergün 30 emlak satışına çıkarılacaktır

ANKARA, 14 (Telefonla) — Gayrimübadiller meselesi hakkında kendisine müraacaat ettiğim salâhiyetler bir zat bana:

Gayrimübadillere tevdi edilmiş bulunan bonoları karşılayacak emlak fazlası mevcuttur. Bu emlak muhtelit mübadele komisyonu nunca tesbit edilerek gayri mübadiller bonolarına karşılık olmak ve satışa çıkarılmak için Ziraat bankasına devredilmiştir.

Emlakın satışa çıkarılması için tapu muamelesinin ikmali, emlake kıymet takdirı gibi birçok muamelelerin yapılması icap ediyor.

Bunun için de şimdiye kadar az emlak satışa çıkarılıyordu. Son neşriyattan sonra Ziraat Bankasına ve İstanbul maliyesine satışa çıkarılacak emlakın fazla laştırılması için emir verdik. Bu emri müteakıf gayrimübadil bonoları 11 liradan 19 — 20 liraya kadar yükselmiştir.

Öyle ümit ediyoruz ki bu ay nihayetlerine doğru her gün satışa en aşağı 20 — 30 emlak çıkarılacaktır.

Bu suretle gayri mübadil bonolarının hakiki kıymeti elde edilmiş olacaktır.

Bono sahiplerinin bonolarını elden çıkarmak için acele etmeleri, bu dümeğe sebep olmuştur. Gayri mübadil bonoları için başka bir tedbir ittihazına lüzum olmadığının kaniiz..

Gümrüklerde vezin ücretleri

ANKARA, 14 (Telefonla) — Gümrüklerde tartılan emteadan alı rı şıkta olan vezin ücretinin kaldırılması bütçe encümeni kabul etmiştir.

Resimleri alınmyacak

ANKARA, 14 (Telefonla) — Bütçe encümeni Ankara'da Hakimiyeti Milliye meydanında rekzedilmiş olan zafer âbidesinin ecnebi memleketlerden getirilmiş kısımlarının gümrük resminden muafiyeti hakkındaki lâihayı tetkik ederek henüz tahsil edilmemiş olan resimlerin tahsil edilmesinin kabul etmiştir.

Millî hükümet

İngilterede 1000 meb'usu imzaladığı bir beyanname

LONDRA, 14. A.A. — Milli hükümeti sekinin devamı ve icabında milli bir fırka teşkilî hakkında, Sir Osten Cem berlayn da dahil olduğu halde, 1.000 muhafazakar meb'usun imzası ile bir beyanname nesredilmiştir. Beyanname, fırkalar arasındaki tesadüf vücuda getirdiği "Millî hükümet" sisteminin ziyadesiyle müstemir ticeler verdiğini ve binacaleyh bu sistem İngiltere siyasetinin daimi bir ilki küsü yapmak için mümkün olan herşeyin yapılması icap evlediğini ifade etmektedir.

Mal satmak, müşteri tutmak, daha açık tabirle gönül rızasıyla başkasının parasını almak şimdi çok güçleşti. Bu öyle ince, öyle hünerli bir sanat oldu ki tarif edemem. Bir yerde iki dükkân görürsünüz. İkisi de aynı malı satar, birinin müşterisi vardır. Öteki sinek avlar. Sebep? Birisi müşteriyi tutmasını bilir, öteki bilmez. Bu müşteri tutuşunda da en ziyade dikkat edilecek nokta psikoloji noktasıdır. Parasını alacağınız adama şu kanaati vereceksiniz:

— İyi şartla alışveriş ediyorum. Ucuza aldım.

İnsanlar bu kanaati taşımaya başladıkları gün, keselerinin ağzı açılır...

Likidasyon, terki ticaret, bilmem ne isimlerle yapılan reklamların bütün hedefi budur. İş halkı ucuz mal aldığına inandırmaktır. Amma mal hakikaten ucuz mu? Değil mi? Orası ikinci derecede kalır. Tashih edilmiş fiat etiketleri bir hakikat ifade etmekten ziyade müşteriye ucuzluk hayali vermeye yarayan şeylerdir.

Bu mülâhazayı bir müşteri rahile yazdıktan sonra Devlet Demiryollarının verdiği iyi bir karardan bahsedeceğim. Öğreniyoruz ki; Devlet Demiryolları otobüslere rekabet için nakliye ücretlerini yüzde elli tenzil edecekmiş. Mükemmel bir karar. Ve böyle yapıldığını görünce halk otobüse binmez. Ben iki sene evvel Vichy'de idim. Tedavi devresini bitirdim. Parise döndüm. Vichy'den Parise simendiferler beş saatte ve 115 fran ka gidiyordum. Halbuki otobüsle 85 franga fakat 9 saatte gidiyordum. Otobüsü tercih ettim. Lâkin doğrusunu söylemek lâzımlıdır rahatsız oldum. Çünkü ne olsa şimendiferde kalkıp doluşmak imkânı varken otobüste kıpırdamak kâbil değildi. Beni bu işe sevkedilen âmilin, bir uzun otokar seyahati yapmak arzusunun ziyade 30 frank navul farkı olduğunu itiraf ederim.

— Bizim Üsküdar Tramvay Şirketi müdürü arkadaşımızdır. Aynı mülâhazayı vaktile kendisine söylemişim. O bunun aksini ilzâm ederek tramvay ücretini otobüs fiyatına kadar çıkardı. Otobüslerin rekabeti karşısında da onlara bin türlü güçlük ihdas ettirilerek ortadan kalkmalarına muvaffak oldu. Lâkin maalesef şirketin bütçesindeki açık eksilmemişti. Kadıköy hattının inşası tahakkuk ettik ten sonra görüştüğüm zaman bana ücretleri çok ucuzlatacağını vadederek mütealema iştirak ettiğini söyleyince hem Üsküdarlılar hem de Tramvay şirketi hesabına doğrusu ferahladım. Ve bu bahsi bir büyük devlet müessesesinin halkı çekmek için yegâne vasıtanın ucuzluk olduğunu düşünüp tatbika geçmesine çok sevindim.

FELEK

Rus sanayi heyeti Odesaya döndü

Kayseride yapılacak olan pamuklu mensucat fabrikası hakkında İktisat Vekâleti ile görüşmek üzere Ankaraya gitmiş olan M. Zo lotareff'in reisliği altında Rus sanayi heyetini dün Ankaradan şehrimize gelmiş ve dün akşam Nevrosirk vapurule Odesaya hareket etmiştir. Heyet Kayseriye giderek fabrikanın esaslarını tesbit etmiş ve bu husustaki İktisat Vekâleti ile lâzımgelen mukaveleyi imza etmiştir. Fabrikanın inşasına nezaret etmek üzere heyetten iki mühendis Kayseride kalmıştır.

Küçük haberler

* Sovyet harici ticaret müessesili Mösyö Vorobyeff dün akşam mezenen Nevrosisk vapurule Odesaya gitmiştir.
* Polis mektebi müdürlüğüne tayin edilen Zonguldak emniyet müdürü Bahri Bey şehrimize gelmiş ve yeni vazifesine başlamıştır.
* Bu akşam saat 18 de Etüba Odasında dışişler cemiyeti aylık içtimalarını yapacaklardır.
* Etüba Odası 21 Haziran perşembe günü saat 18 de senelik kongresini yapacaktır.

Mide, Barsak ve Karaciğer rahatsızlıklarına AFYONKARAHİSAR MADENSUYU

ŞEHİR HABERLERİ

Yeni gümüş ve Nikel paralar

Müسابakaya göre yeni paralar nasıl olacak?

Yeni basılacak gümüş ve nikel paraların basılması için lâzım gelen hazırlıklara başlanılmıştır. Paraların şekli için açılan müسابaka iki kısım olacaktır. Gümüş paralar için müسابaka müddeti iki, nikel paralar için de dört ay olacaktır. Gümüş paralar 100, 50 ve 25 kuruşluk, nikel paralar da 10, 5 ve bir kuruşluk olacaktır. Gümüş paraların bir cephesinde Gazi Hazretlerinin başı açık, profilden ve göğse kadar elbisesiz birer resimleri olacak bu resmin yanında veya altında Türkiye cümhuriyeti ibaresi yazılacak, diğer tarafta da sanatkârın tertip edeceği bir ornamen ile 1934 tarihi ve paramın kıymetini gösteren rakam bulunacaktır. Her iki taraf için ayrı ayrı ayrı nümuneler yapılacak ve bunların duvara asılabilecek tertibatı bulunacaktır. Nikel paraların da bir tarafında Türkiye cümhuriyeti ibaresi, diğer tarafında paramın kıymetini gösteren rakamla 1934 tarihi bulunacak her iki tarafın ornamenleri de sanatkârın kendi zevkine terkedilecektir. Modeller müsabaka müddetinin son gününe kadar darphane ve damga matbaası müdürlüğüne teslim edilecek, eserler bir zarf içerisinde konulup mühür mumile kapatılacaktır. Nümuneler müsabakanın son gününden itibaren 7 gün zarfında bir jüri heyeti tarafından tetkik ve neticesi alâkadarlara tebliğ olunacaktır. Jüri heyeti güzel sanatlar akademisi tarafından intihap edilecek müسابakaya dahil olmayan beş sanatkâr ile Maliye vekâletinin dört murahhasından mürekkep olacaktır. Her sanatkâr müسابakaya birkaç eserle iştirak edebilecektir. Birinciliği kazanan esere bin lira mükâfat verilecektir. Diğer beşenilen eserler de icap ederse Maliye vekâleti tarafından mübayaa edilecektir.

Bir cenaze Yoldan çevrildi

Cenaze mezara götürülürken Morga nakledildi

Evvelki gün Fatih camiinde icra edilmekte olan bir cenaze merasimi garip bir şekilde yarıda kalmış, cenaze namazı kılınıktan sonra kabre götürülmek üzere o mızlara kaldırılan tabut müddetinin emriyle morga nakledilmiştir. Vak'a hakkında sıkı bir ketumiyet gösterilmektedir. Bizim öğrendiğimize göre, Ahmet Bey isminde bir zat, Fatihteki evinde vefat etmiş, usulen doktora muayene ettirilmiş, doktor ölümü tabii bulmuş, defin ruhsatıyesi vermiştir. Bu resmî muamele ikmal edildikten sonra imama, bekçiye, eşe dosta haber verilmiş, cenaze yıkılmış, kefenlenmiş, tezkiye-i yapılmış, dostların göze yaşları arasında Fatih camine getirilmiş, musalla taşına yerleştirilmiştir. Fakat bu esnada bir kadın elinde bir istida ile müddeiumumlîğe koşmuş: — Ahmet Bey ölmedi, zehirlendi, diye ihbarda bulunmuştu. Bunun üzerine müraacaat eden kadının ifadesi alınmış, ölüm hakikaten kalibi şüphe görülünce derhal cenazenin morga nakli kararlaştırılmıştır. Bunun üzerine namazdan sonra mezara götürülmek üzere kaldırılan cenaze morga nakledilmiştir. Morgta otopsi yapılacak ve ölümün hakiki sebebi tesbit edilecektir. Bu esrarengiz ölüm vak'asının tahkikine müddeiumumlî müavinlerinden Ekrem Bey vaziyet etmiştir. Tablîkatın çok enteressan safahalar arzedeceği tahmin edilmektedir.

İngiliz sefiri geldi

Mezenen Londrada bulunan İngiliz sefiri Sir Percy Lorraine dün şehrimize gelmiştir.

Demir sanayicileri dün toplandılar

Demir sanayicilerinin dünkü içtimaları...

Millî Sanayi Birliğinde dün demir sanayicileri bir içtima yapmışlardır. Bu içtimada evvelâ memlekette demir sanayinin günden güne inkişafının Türk sanayii için mesut bir hâdise olduğu mevzuu bahsedildikten sonra, muamele vergisinden dolayı yapılması lâzımgelen cetvelin tanzimi üzerinde meşgul olunmuştur. Demir sanayicileri, bu defaki yerli mallar sergisinin demir sanayinin daha geniş mişkaya ve vüsat ile mütenasip bir şekilde temsiline karar vermişlerdir.

Ihtikâr!

Piyasada aldı yürüdü

Rakamlar güzönünde

Esnafın satış fiyatlarını dilediği gibi arttırmamasına kimse ses çıkarmıyor

934 senesi müstehlik vaziyetinde bulunanlar için epey sürprizler gösterdi. Toptancılar bertaraf, bilhassa seyyar esnaf bu sene taabî olan her halden istifade edecek müstehlik aleyhine her türlü fiat oyununu oynadılar. İhtikârın her türlüünü yapmaktan çekinmediler. Ânanunusaidinde tatbik edilen yeni ölçüler ve haziran başında konulan yeni vergiler birer ihtikâr vesilesi oldu. Dahiliye vekâletinin belediyelelere bir tamim göndereceği yazılmıştı. Bu hususta henüz bir hareket görülmemekle beraber, belediyein ihtikâr aleyhine hareket ettiği zaman da bir netice çıkmıyacağı kanaati vardır. Belediyenin bugünkü vaziyette ihtikârla mücadele etmesine alâkadar mahafilde imkân görülmemektedir. Çünkü bu mücadele için lâzım olan vesaitin hiç birisi mevcut değildir. İhtikârla mücadele yolunda şimdiye kadar şehrimizde birçok tecrübeler yapılmıştır. Bu tecrübeler meyanda ihtikârdan koruma kanununun verdiği salâhiyete istinaden ticaret müdürlüğünün yaptığı mücadele zikredilebilir. Ve görülmüştür ki ticaret müdürlüğü bir benzin ihtikârını hakikat bütün çıplaklığıyla meydanda iken altı ayda tesbit edememiştir. Alâkadarlar ihtikârla mücadele için evvelimide elde günlük tesbit edilmiş eşya fiyatlarının, gene her günün maliyet fiyatı ile beraber bulunması lâzım geldiği kanaatte dirler. Bu, mevcut olmadığımıza göre bir esnafın ihtikârı yapıp yapmadığını tesbit için uzun boylu tahkikat lâzım hasıl olmaktadır. Dahiliye vekâletinin tamimi üzerine bir muharririnin piyasada bir tetkik yapmıştır. Bu tetkikte, 934 senesi başlangıçta tatbik edilen yeni ölçülerin eşya fiyatları üzerindeki tesiri ve yeni vergilerden sonra hasıl olan fiat yükselişi göz önünde tutulmuştur. Bu tetkik neticesinde öğrendik ki yeni ölçülerin tatbikile müstehlik aleyhine hasıl olan fiat farkı yüzde 22,5 tur. Çünkü okkannın kiloya, tahvilile fiatlarda hiç bir fark olmamıştır. Hâlâ da öyle devam ediyor. Yeni vergiler de bir kısım eşyaya şamil olması lâzım gelirken hemen bütün maddeler üzerinde fiat tezyüdü görülmüştür. Biz buna fazla bir şey ilâve etmeden bir bakkal defterinden birini yeni ölçülerin tatbikinden evvel teshirisanı ayında, diğeri yeni ölçülerden sonra kânunusanide ve bir de yeni vergilerden sonra haziranda bazı eşyanın fiat temevvücünü aldık. Bu aldığımız maddelerin bu fiat farkını göstermesi için hiç bir harici sebep olmadığımız da ilâve etmek isteriz.

Bakkal defterinde şunları gördük:	T. sani	K. sani	haziran
Madde okka		kilo	kilo
B. peynir	50	50	50
Makarne	30	25	30-35
Z. yağ	50	45	45
Sabun	36	36	40
Zeytin	40	35	35
k. peyniri	110	100	100

Buna mevcut narha rağmen ekmeç fiatlarının son vergilerden sonra şehrin birçok yerlerinde seyyarlar tarafından 10 kuruşa satıldığı ilâve etmek lâzımdır. Yukarıdaki rakamlar gösteriyor ki okkadaki rakamlar geçilirken fiatlar ya aslınu muhafaza etmiş, yahut pek az bir düşüklük göstermiştir. Yeni vergilerin bu maddelerin büyük bir kısmile hiç bir alâkası olmadığı halde fiatları yükselmiştir. Dahiliyenin tamimi belediye gelmedi

İhtikârla mücadele için Dahiliye vekâletinin belediyelelere gönderdiği umumi tahrifat, henüz İstanbulda gelmemiştir. Bu tahrifat gelmediği için de, belediye ihtikârla mücadele hususunda fili hiç bir şey yapmıyor. Belediyenin alâkadar makamlarına nazaran bariz bir ihtikâr da yoktur. Fakat bilhassa havayıcı zaru-riye fiatları günden güne yükselmektedir. Her sene diğeri maddelere nisbetle ucuz olan sebzeler bu sene pahalıdır. Mevsimin en bol sebzeleri olan taze fasulye şehrin muhtelif semtlerinde ayrı ayrı fiatlarda satılmaktadır. Geçen sene iyi yağların fiatları 100 — 110 kuruş arasında idi. Bu sene iyi yağların kilosu 100 — 120 arasında. Et, balık, meyva ve saire yiecek maddeler, okka ile satıldığı, yani geçen seneki fiatlarını indirmek şöyle dursun, birkaç kuruş ta arttırmışlardır. Üç gün daha Su akmyacak Terkos şebekesinde yapılmakta olan yeni tamirat dolayısıyla, şehir suları, yarın sabahtan salı gününe kadar akmyacaktır. Şehir üç gün susuz kalacaktır. Yeni tesisat dolayısıyla sularda vukua gelen bu inkita, hakkında belediye-ye bazı müraacaatlar vardır. Suların böyle devamlı şekilde değil, hiç olmazsa bir gün kesilmesi, bir gün akıtılması istenilmektedir.

Mavnacılar Şirketi dağıldı

Şirket dünden itibaren mefsub sayılabilir

Mavna ve salapuryacılar tahmil ve tabliye anonim şirketi, 30 nisanda fevkalâde bir toplantı yaparak şirketin feshine karar vermiştir. Tasfiye heyeti, usulen tasfiye bilançosunu hazırlamış ve dün yapılan son toplantıda bilanço-yu tasfiye heyetinin tasvibine arz etmiştir. Tasfiye heyeti, bilanço-yu tas-vip etmiş olduğundan şirket dünden itibaren mefsub sayılabilir. Mavna ve salapuryacılar şirketi yedi sene zarfında hissedarlarına müesses hissellerinden başka yüzde 96 ya yakın tevziyat yapmış bulunmaktadır. Mefsub şirket er-kânından bir zat dün bir muharririmize demiştir ki: — Şirketin sermayesi, malûm olduğu üzere, mavna ve saire gibi ayniyattan ibaretti. Buhran ve işsizlikten dolayı kullanılmayan ve beş senedenberi hiç bir tamir görmiyen mavnalar, tamamen çürümüştür. Maamafih, evvelce alman ted-birlerle tasfiye neticesinde hisse-darlara yüzde 75 — 80 nisbetinde temettü tevzi etmek imkânı hasıl olabilecekti. (180) kadar mavnacı şirkette hissedar idi. Şirket kendi vesaiti ile, bir müddet kıyından kıyıya işlerde çalışıyordu. Fakat Liman Şirketi, kendi vesaitine bile kâfi derecede iş bulamadığı için, monopol haricind, çalışmak imkânı, gittikçe güçleşmekte idi. Şirket, ancak Liman Şirketinin vesaiti kâfi gelmediği zamanlar, iş alabiliyordu. Bu fırsat ise çok az düşmekte idi. Liman Şirketinin hükûmete intikalinin şirketi alâkadar eden ciheti yoktur. Çünkü hükûmet, Liman şirketi, umumi bir hizmet müessesesi telâkki etmesi dolayısıyla tarifeyi tenzil etmiş ve yalnız Liman şirketinin masarifini karşılayacak bir varidatla iktifa ediyordu. Halbuki Liman şirketinde hususi sermayeler de çalışmaktadır. Liman şirketi, esas mukavelesi mucibince mevzu sermayeye yüzde 6 faiz vermiş taahhüt etmiştir. Hâsılât fazlasını kâr olarak hissedarlara tevzi edecekti. Halbuki tarifeler, aşgari hadde indirilince faizden başka bir temettü hasıl olmadı. Hususi sermayeler, bundan müteessir olarak hisselerini hükûmete devredip çekilmekten başka çare bulamadılar. Vaziyet bundan ibarettir. İki kadın mevkufalara helva dağıttı Evvelki gün Tevkifhaneye iki Ermeni tarafından iki kazan dolusu irmik helvası getirilmiştir. Bu iki Ermeni madamı tevkifhane müdür vekilini ziyaret etmişler ve bu helvaların fakir mahkûmlara tevzi edilmesi ricasında bulunmuşlardır. Hapishane müdürü bu semahatin sebebini sorunca Ermeni madamlar: — İstanbul yağmur yağm diye adamıştık. Bu sabah yağmur yağdı. Adığımızı yerine getiriyoruz, demislerdir. Tevkifhane müdürü helvayı çok fakir mevkufaların ikametine tahsis edilmiş olan 11 inci koğuş seknesine tevzi ettirmiş-tir. Birinci sınıf ihtisasa geçmek isteyen doktorlar İkinci sınıf ihtisasa verikası almış olan doktorlardan birinci sınıf geçmek arzu edenlerin bir istida ile Sıhhat Vekâletine müraacaat emelleri Etüba odasında doktorlara tebliğ edilmiştir. Bu gibi doktorlar için Sıhhat Vekâletince bir jüri heyeti teşkil edilecek ve imtihanları yapılacaktır. M. Suriç bugün geliyor Tebdili hava için Marienbad'a gitmiş olan sabık Rus Sovyet sefir-i M.Suriç bugün şehrimize gelecektir. M. Suriç, Sovyetlerin Berlin sefirliğine tayin edilmiş olduğundan hükûmete veda etmek üzere bu akşam Ankaraya gidecektir.

Taksi ücretleri

Akşam üstü sular karadiktan sonra, Eminönüne doğru şöyle bir uzansanız, şoförlerin şu bağırtısını işitirsiniz: — Hadi efendim var mı? Beyoğluna on kuruş!... Eskiden bu usul yalnız Haliçte vardı. Yalnız orada, Kastamonulu kaykçılar: — Dolmuşa binen kuruşa diye bağırdı. Şimdi artık denizden rıhtma da çıktı. Kayıktan otomobile de sırayı etti. Bunun aleyhinde bulunacak değiliz. Durak yerinde saatlerce bekleyip te ondan sonra adam salamarası haline gelen birinci mevki tramvaylarda itilip kakılmaktan 10 para fazlasına maruhen koltuğa kurulup taksi ile Beyoğluna çıkmasını kim arzu etmez? Yalnız taksilerin bu ucuzağuz bizim gayet garip iki müşahede yapmamıza sebebiyet veriyor: 1 — Taksiler İstanbulda çok pahalıdır. 2 — Tramvaylar çok pahalıdır. İkinci şıkla Nafia Vekâleti ciddi surette meşgul oluyor. Yakında bu meşguliyetin semereli neticele-rini göreceğimize eminiz. Onun için üzerinde fazla ısrar etmiyoruz. Gelelim birinci şıkla: Taksiler İstanbulda çok pahalıdır. Ve bunun pahalı olduğuna fiatları kırarak bizzat şoförler iştirak etmişler ve göstermişlerdir. Bu gün dolmuşa binerek Beyoğluna çıkarsanız adam başına on kuruş isabet ediyor. Ve taksi eli kuruş için Taksime kadar gidiyor. Fakat otomobile eğer yalnız binseniz ve şoför taksimetreinin üzerindeki fiyatı indirirseniz evvelâ gözünü-zün önüne bir: 26 kuruş! dikilecek ve Taksime kadar bu mikdar 80 e kadar yük-selecektir. Arada demek 30 kuruş kadar bir fark vardır. Geceliğin ise 25 kuruş ta hususi bir gece zammı vermeğe mecbur olursunuz ki o zaman bu 30 kuruş 55 kuruşa çıkar. Şoförlerin yolcu getirdikten sonra boş dönecek yerde böyle dolmuş usulünü tatbik ettiği iddia edilemez. Çünkü surf dolmuş adam taşımak için işleyen otomobiller vardır. Bundan istidlâl edilen netice şu dur: Taksi ücretleri pahalı!... Üçüncü benzin fiatları yüksel-tir. Fakat "dolmuş taksi", ile "hususi taksi", aynı benzini yakar. Demek ki idare ediyor. Demek ki daha ucuz adam taşımak müm-kün. Öyle ise taksi ücretleri neden pahalı?... Bu söylediklerimiz noktâ nazar, şoförlerin de lehindedir. Eğer fiatlar daha ucuz olursa daha çok adam nakletmeleri, daha çok sey-rüsefer yapmaları, işin kemiyeti üzerinden daha fazla kazanmaları mümkündür. Bizde zaten taksilerin çektiği hep bu 26 kuruş meselesindedir. Hiçbir memlekette bu kadar pahalı taksi yoktur. Alâkadarların bu işle ciddi surette meşgul olmalarını temenni ederiz.

Mümtaz FAKK

Ali Rana Bey

Şehrimize gelmiş olan Gümrük ler ve İnhisarlar Vekili Ali Rana Bey dün İnhisarlar Umumi Müdir-lüğünde meşgul olmuş ve müdir-ler ile inhisarlara ait işler hak-kında görüşmüştür.

BORSA

(İş Bankasından alınan cenvetdir)

14 Haziran 934

AKŞAM FİYATLARI

İSTİKRAZLAR	TAAHVİLAT		
İstikrazı dahi	93	Rihtm	17,75
1933 İstikrazı	28,65	Müessesil	56,70
Unitürk Ku-		"	11
ponusz	28,45	"	11
"	11	28,15	"
"	111	28,15	"

ESHAM

İş Bankası Nama	8,25	Reji	4,15
"	Hamiline	8,25	Telefon
"	Müessesil	98	Terkos
Türkiye Cümhu-riyet Bankası	57	İttihat. dey.	16
Tramvay	38,25	Şark dey.	1,30
Anadolu Hisse	27,50	Balya	1,55
Sr. Hayriye	15	Sark m. ecza	3,80

ÇEK FİYATLARI

Londra	634	Prag	19,10
Nyuyork	79,57-84	Berlin	209
Paris	12,04 1-2	Madrid	5,81 36
Milano	9,23,25	Belgrat	35,02,75
Cenevre	2,44,48	Zloti	4,22
Atina	83,62,50	Pengo	3,94,45
Briksel	3,40,50	Bükres	79,08
Amsterdam	1,17 18	Moskova	10,87,25
Sofya	64,68	Viyana	4,25

NUKUT (Satış)

Kuruş	Kuruş		
20 F. Fransız	169	20 L. İsviçre	808
1 Dolay	117	1 Pezeta	18
1 Şile Av.	22	1 Mark	49
21 Kur Çek.	106	1 Zeloti	20,50
20 Ley	23	20 Ley	19
1 İsterlin	6,35	20 Dinar	53
20 Liriv	214	1 Cernoviv	—
20 F. Belçika	115	Altın	9,25
20 Drahma	24	1 Mecidiye	35 1-2
1 Florin	83	Banknot	237

SARİŞIN MI? ESMER Mİ?

Mae Vest Şişmanlık modasının mucidi olan bu Sevimli artist Bize hayatını anlatıyor

"Ben bir melek değilim" filminde görüp alkışladığımız Mae West hayatını anlatmaya başlayacak. Haydi siz de gelin de hep beraber dinliyelim, bakalım bu zayıflık modasını iflâs ettiren oynak kadın neler söyleyecek:

— Bilir misiniz Mae West'in bir gün büyük bir yıldız olacağını ilk evvelâ kim keşfetti? Bizzat ben Şimdi kendi kendinize "ammada kendini beyanmış şey Bu ne itimadı nefis!" dediğimizi iştir gibi oluyorum. Fakat siz ne dersiniz deyin, ben herşeyi olduğu gibi apaçık söylerim, içimden başka türlü düşünüp başka türlü söylemek elimden gelmez. Evet ben bütün muvaffakiyetimi kendi yaradılışıma hamlelerim. Bende öyle birşey var ki bütün erkekleri sırf beni görmek için tiyatroya yahut sinemaya koşturuyor. Daha küçüktenberi erkek çocukları severim. Onları bana sevdiren yalnız kuvvetleri ve sertlikleri değildi. Coquette olmasını pek severim de ondan. Bütün erkekleri kendime baktırmak, sokakta takip edilmek öyle hoşuma giderdi ki. Kaç senesinde doğdum?.. Hayır bunu söylemeyeceğim. Üzerimde öyle pek genç bir kız hali olmadığımı pekâlâ siz de fark edersiniz. Ama öyle geçkin de değilim, tam çağında bir kadımm, ve oynadığım roller için kâfi derecede tecrübe sahibiyim. Anlıyormu sunuz? Annem Fransızdı. Ben doğduğum zaman babam çok meşhur bir güreşçi imiş. Tahsilimi? Evet benim tahsilimle alay edebildiğiniz kadar edebilirsiniz. Ne yapayım herşey kabiliyet meselesi. Benim gibi ele avuca sığmaz bir çocuğun hocanın karşısına geçip te uslu uslu ders dinliyeceği ne siz de ihtimal vermezsiniz değil mi? Maamafih çok hoşlandığım bir hocam vardı. Dersten sonra onunla oturur azıcık gevezelik eder kendimi beğendirmeye çalışırdım. Ne demezsiniz o zaman on bir yaşında idim. Zavallı babam benim hallerimi gördükçe üzülüyordu ama annem beni anlamıştı oturur babama nasihat verirdi: "Brak ne yaparsa yapсын Mae öteki çocuklara benzemiyor... derdi. Herkesin taklidini yapmağa bayıldım. Annem birkaç defa taktit yaparken beni gördü ve "sen iyi aktris olursun..", dedi. Artık sık sık tiyatroya gitmeğe başladık. S'z tiyatroya hesap yahut coğrafya derslerin' on daha eğlenceli bulmaz mıyız? Bir gün, daha soluk yaşta idim,

dim, bir suvarede 10 dolar mukabilinde Bert Killians ile Eddy Foy nun taklitlerini yaparken Clarendon isminde birinin nazarı dikaktini celbetmişim. Babama söylemiş işte böylece tiyatroya intisap ettim. III ncü Richard da küçük prens, kamçılı medeniyette isminde çocuk oldum ve dahş bir sürü piyeslerde oynadım. Eve babamdan jimnastik ve canbazlık dersleri aldım, Pişano çalmağı dansetmeği, şarkı söylemeği öğrendim.

Artık küçük çocuk rolüne çıkamıyordum.. Daha da adam akıllı büyümemiştim.. Nihayet 15 yaşına geldim kendime artık kocaman hanım olmuşum işin tuhafı herkes te bana kocaman hanım muamelesi yapıyordu. İşte bu yaşta yeni bir iş buldum. Haftada 115 dolar kazanıyordum. Kocaman kırmızı bir yelpazenin arkasında dans ediyordum. Ne kadar muvaffak olduğumu beni gelip gören oğlanlara sorun da söylesinler. Beni sonra William Le Baron isminde birisi angaje etti. Bir gün ezberlenecek şarkılar verdi. Sözlerini keyfime uygun bulmadım. Kendimi düzdüm. Bir gece sahnede birdenbire kendi şarkımı söyleyince herkes şaşırıp ertesi gün meşhur oldum gazeteler falan hep benden bahsettiler. Bu sırada âşik olmak buda'algını yaptım. Bereket versin annem farkına vardı da vazgeçirdi yoksa mealeğimi falan bırakıp onunla evlenmeğe kalkacaktım şöhret bulmamda erkeklerin de çok dahli vardır. Maliyeciler, muahhrriler, birçok tanınmış adamlar benim yükeşme çıkmam için basamak oldular. Nihayet (Lex)si yazdım ve oynadım. Aman efendim o ne ştan daldı öyle.. Ben ne yapayım lüğati ben icat etmedim ya.. İçinden bulunan bazı kelimeleri kullanmışsam ne çıkar? Tiyatro adam almıyordu ama.. Bunu gayri ahlâki addettiler biz de tevkifhaneyi boyladık. Dokuz gün orada istirahat ettim. Sonra birçok şeyler daha yazdım, oynadım. Bir kere daha adliyeye düştüm bir kere daha serbest bırakıldım. George Raft ile "ertesi gece" yi çevirdim. Sinemaya girmek için çok düşünmüştüm. Bir kere biraz boyluca biraz da şişmanca idim.. Ne ise muvaffak oldum. Daha birkaç film çevirdim son defa "ben bir melek değilim"i çevirmiştim. Şimdi de "bu da günah mı?", yi çeviriyorum. Birkaç tane daha çevirip artık sinemadan çekileceğim.

Sarışın mı? Esmer mi? İşte Sarışın! İşte Esmer!

Erkekler hangisini tercih ederler? Erkekler sarışınları tercih eder sözü doğru mu?

İşte şampanya köpüğü saçlı, başak yüzlü Gean Harlow! Yegân yegân yüzünün bütün hatlarını tetkik ederseniz hiç bir yeri güzel değil. Fakat heyeti umu miyesi binlerce erkeği arkasından sürüklemeye kâfi! Nitekim vaziyet birçok defa da böyle oldu. Jean Harlow evlendi. Ve sonra boşandı. Şimdi de Max Baer'i alacağı söyleniyor. Bakalım şimdi sıra kimin? Max Baer'den sonra kimleri alacak?

İşte Lupe Velez! Eğer erkekler sarışınları tercih eder sözü doğru olsaydı bu kadının yüzüne kimse bakmaz, herkes "kara Fatma" diye alay ederdi. Fakat Lupe Velez bugün o kara çehresi koyu siyah saçları, koyu siyah gözlerle bütün Hollywood'u yakmaktadır. Bu sinema şehrinde şimdiye kadar buna gönül kaptırmamış erkek yok gibidir. Gary Cooper'i bile çuldrıtacak derecede kendisine âşik etmemiş miydi?

Holiwodda çok beğenilen Meksikalı bir artist

Al Jolson Karısının film çevirmesi ne razı olmuyor.. Fakat Madam Jolson Bu işe pek yanaşmıyor

Meşhur "cazbant şarkıcısı,, Al Jolson'u tanırız.. Bunun karısı bir müddet evvel kocası gibi sinema çevirmeğe heves etmiş ve Ruby Keeler namı altında kendisine büyük bir şöhret temin etmişti.

Fakat şimdi haber verildiğine göre, "Cazbant şarkıcısı,, karısına: — Artık yeter! demiş ve kendisini sinemadan çekmek istemiştir. Fakat sinemaya giren bir daha ondan kurtulabilir mi? İşte bu kadın da bir türlü Studio'nun ılık havasından kendisini kurtaramamıştır. Bunun üzerine Al Jolson karısına sinemadan çekilirse 750,000 frank vereceğini söylemiştir.

Aşağı yukarı milyona yakın bir para. Fakat bu da genç kadını sarmamış ve daha az kazanmış olsa bile sinemadan ayrılmıyacağını söylemiştir.

Şimdi karı ile kocanın arası açık. Aralarından kara kedi geçti dersiniz.. Hayır. Kara kedi değil beyaz perde geçti. Belki bugün yarın mahkemelik olduklarını duyuramaz.

Sinema haberleri:

İki filmin garantisi
Sinemacılar bir de iş yapmıyorus. İki elimiz böğürümüzde oturuyoruz derler. Hele Fransız sinemacıları kan ağlamaktadırlar.. Fakat harici delâile bakılırsa bunların ağız yaptıklarını zannetmek daha muvafiktir.

Bir filmi salonunda göstermek için bir sinema sahibinin, kirayı garanti etmek için ne verdiğini biliyor musunuz? Doğrusu bu akıllara hayret verecek derecede muazzamdır.

Greta Carbonun "Kraliçe Chirstine,, filmini göstermek için sırf garanti olarak sinema sahibi 700,000 frank vermiştir. Charles Boyer'in Liliom'u için de 500,000 frank istemiştir. Fakat bu hesaba göre de hasilatı safiyenin aşağı yukarı bir buçuk milyona yükseleceği tahmin edilmektedir.

Küçük ayak rekoru
Şimdiye kadar Hollywood'un en küçük ayaklı artisti olarak Miriam Hopkins zannediliyor, bu artist ancak 36 numara ayakkabı kullanıyormuş. Hiç te o kadar minik ayakları yok değil mi? Kimbilir, belki de

Amerika ayakkabılarının numaraları bizimkilerle aynı değildir.

Şimdi yeni parlayan yıldızlardan Joan Marsh, Miriam Hopkins'in elinden küçük ayakkabıların en darını giyiyormuş.

Bu küçük ayaklılara mukabil Hollywood'un en büyük ayaklarına sahip olanı Garry Coperdir. Bu da 44 numaralı ayakkabı giyiyor.

İsim rekoru
Monsieur Bébé filminde gördüğümüz Adriene Ames çok güzel, çok zengin fakat çok ta'sirli bir kadındır. Şimdiye kadar üç defa evlenmiştir. Bu üç izdivacin hepsi de aşk mahsulüdür. Bu o kadar şayanı dikkat değil. Çünkü böyle hadiseler Hollywood'da olagan şeylerdendir. Fakat Adrienne bu izdivaçlarla küçük kızını bir sürü müşkülâte maruz bırakmıştır. Henüz on iki yaşında olan bu kız Adrienne'in ilk kocası Derward Trux' dendir. Ve ismi o zaman Dorothy Trux konmuştu. İkinci kocası Stephen Ames bu kıza tebenni etmiş ve bunun üzerine çocuğun ismi Dorothy Ames olmuştu. Fakat bu erkeği, güzel kadın hayatında Jacques - Etienne de Bujac istihlâf etmiştir. Adrienne bu ismi çok beğenmiş ve çocuğunun da bu ismi taşımasını istemiştir. Fakat bu adam da Dorothy ismini beğenmemiş ve bunu Barbara'ya tahvil etmiştir.

Şimdi zavallı çocuk beş cami arasında kalmış binamaz gibidir. Trux - Ames, Dorothy - Barbara de Bujac!

Korkak bir artist
"Ben bir kürek kaçkıyım,, ismindeki filmi oynayan Paul Muni'yi seyredip te takdir etmiyen yoktur. Bu filme nazaran Paul Muni'nin çok cesur bir adam olduğu tasavvur edilemez mi?

Hayır! Hakikat hiç te böyle değildir. Her şeyi ve her tehlikeyi göze alan bu artist hususi hayatında çok korkak bir adamdır. Ve oturduğu köşkü dehşetli bir inzibat altına almıştır. Hariceten buraya girmek imkânsızdır. Bahçenin etrafındaki demir parmaklığın hiçbir kilidi yoktur. Fakat bir düğmeye basılınca bir boru sesi 'şitilmekte ve kapı esrarengiz bir elektrik makinesi vasıtasile kendi kendine açılmaktadır.

Amerika sefirinin Gözile ANKARA!

Bu kadar sağlam bir hükümet merkezine sahip olmakla övünebilecek hiçbir millet yoktur

(Baş 1 inci sahifede)

eski kale var. Bu kale yalnız tanınmış tarih müddetince meşhur olmakla kalmıyor, tarihten önceki şöhretin izleri de şimdi meydana çıkarılmaktadır. Kalenin burada mevcudiyeti için daima kat'i bir lüzum vardı. Tepede hiç kuruma-yam bir su kaynağı olduğu gibi doğudan batıya giden büyük ker-van yolu da burada şimalden ce-nuba doğru uzanmaktadır. Çok hareketli demiryolu istasyonile ondan daha faal olan şehir ara-sında, Romanın eski August abidelere yeni ve asri banka bina-ları ve hükümetin çok güzel olan re-mi dairelerinin omuz omuza durduğu meydanlıkta, bugün bile yere çökmüş rahat eden develere, a-rasına tesadüf edilmektedir.

Şehir en iyi yerden bakılmak için demiryolu istasyonunun öte başında henüz inşa edilmiş Gazi lisesine gidelim: Buradan Anka-ranın büyük kayasının eteğinde barman 70,000 nüfusunun iş yer-leri ile evlerine, sonra da sola, da-ha küçük fakat çok daha azamet-li olan bir tepeye bakalım.

Birinci tepeyi çömelmiş bir ar-sana, komşusunu da upuzun uzan-mış ve şimdi yeniden yeniye kıvrılmakta olan birçok binaları me-yilli sırtında taşıyan bir deveye benzetmekle pek te hayale sap-madığımızı sanıyorum.

Yüzükoyun yatmış deve müte-vazi evleri sırtında elverişli bir su-rette taşımaktadır. Halbuki başı-na kaleden bir taç giymiş olan arslan, siyasi hayatını entrikala-rın uzun zamanlar kasıp kavur-duğu deniz kıyısındaki payitahtın-dan, güzel kıyılarımda demirli ya-tan yabancı donanmaların tehdi-dinden uzaklara, öz yurdunun kal-bine çekilmiş ve yeniden dirilmiş millete mükemmel bir remz olmak tadır.

Yabancıların Ankaraya bakma-ları lazımgelen başka bir zaviye daha var. Deniz sathından 2,800 ayak yüksek olması, sonbahar, kış ve ilkbaharda cana can katan temiz iklimi, Karadenizin fırtınalı havalardan dolayı İstanbulu kaplayan sisli, rutubetli, yağışlı ve kasavetli havalardan aksine ola-rak, burasını çok sıhhi bir yer yapmaktadır.

Bu kadar sağlam bir hükümet merkezine sahip olmakla övüne-bilecek başka hiç bir millet yoktur. Paris yahut Berlin havasının can sıkıcı olduğunu birçok kimseler söylemektedir; Londralar bile Londra ikliminin "Gönül karartıcı" olduğunu itiraf ederler. Amerikalıların Vaşington iklimini "cana can katar" diye tarif ettik-lerini hiç kimse işitmemiştir. Fakat, Ankara işte budur; hem de tam manasile kuvvet ve sağlık nef heden bir hava. Bizi bir gece İstan-buldan getiren rahat yataklı va-gondan çıkarılmayacak insan bunu hissediyor.

Parisin can sıkıcı havasında, hasta edici bir ziyaretten sonra Chamoux tepesine çıkarken in-san ansız bir ciyadet ve ferah du-yarsa, Ankaranın kuvvet verici havası da, kış güneşinin hayretle-re şayan güzelliğinde bu yüksek yerlere turmananlara yeni bir hay-at bahşeder. Kanunları yapmak için buraya toplanmış olan bir milletin vazii kanunlarına, Anka-ra havasının şüphe götürmeyecek bir şekilde faide olduğunu söyle-mekle, mübalâğa etmiş oluyoru-z.

Deniz sathile aynı seviyede o-lan İstanbulun gevşek ve kolay ha-yatından, Ankarada büsbütün fark li bir sıhhat ve mahiyet almış olan tanıdığımız mebuslardan bir dü-züne kadar sayabiliriz.

Ankaranın bütün yabancı tesir-lerden uzak ve tabiiye bakımından emniyetli bir hükümet merkezi ol-masına dair fikirlerimi, Gazinin bizim Vaşingtonla mukayesesine tahsis ettiğim başka bir fasılda söy-lyeceğim; çünkü o da inkılâpçı bir General, ilk cumhuriyeti ve hükümet merkezini memleketin içi-ne taşımış bir adamdı.

Ankaranın bir bakımdan, hükümet merkezimiz olan Vaşingtona benzenmesi tuhaftır. Yeni hükümet mahallesinden eski Anka-raya giden ağaçlı geniş caddé Vaşingtonun Massachusetts caddesi-ni çok andırır. O da tatlı bir yokuşla

yükselir. Yukarıya, tepede Cüm-hurreisinin vekarla duran konağı-na giden Türk caddesinin de iki kenarında, tam iki düzüneye varan eğilimler ve maslahatgâzarlık-lar var. Hem bu eğilimlerin bazı-sı o kadar güzel, hattâ Vaşington-da övünebileceğimiz binalardan çok daha güzeldir. Geceylin Eski-şehirden yukarıya bakarken Çan-kaya caddesini aydınlatan sayısız elektrik ışıkları sanki şehri yıldız-larla çevrelemek isteyen elmaslı bir zincire benzer. Fakat bu güzel caddenin insanda unutulmayacak bir iz bırakan hatırası, üç tırta-ırdan inerken, aşağıda Anadolu-ovasının öte yamacında göreceği çok ihtişamlı günbatımından du-yulan zevktir. Evet bu batı inanıla-ırmıyacak kadar güzeldir. Eski ile yeni Ankaranın elele verip karış-tığı bu şehirde enteresan birçok manzaralar vardır. Eğer modern şeylerden hoşlanırsanız, az evvel bahsettiğimiz Gazi lisesini, kızla-ra ev bilgileri öğreten Başvekil lometpaşa enstitüsünü ve cidden hayretlere şayan Musiki mektebi-ni yahut Pedagoji nağmelerinde en son notaları terennüm eden di-ğer müesseseler gibi henüz kıvrıl-mış yeni binaları geziniz. Sayet antikaya merakınız varsa: Bura-da gayet güzel tanzim edilmiş o-lan müzede Etilerin birkaç saatlik merafede bulunmuş ve Milattan önce 4000 yılına kadar dayanan zengin kolleksiyonları var; yahut demiryolunun arka tarafında ka-zılmakta olan Frikyahların hara-belerini ziyaret ediniz, daha ol-mazsa, Roma, Bizans ve Selçuk is-tihkamlarını kendilerinden önce-ki çağlara mukayese etmek için kaleye giriniz. Bu sonucuların yanında August mabedi bizim bina-larımızla muasır gibi görünecek-tir.

Şehirde birkaç tane tunc hey-kele var. Bunların en iyisi Millet Meclisinin üstbaşındaki dik cadde de Gaziyi at üstünde temsil eden heykeldir. Orada savaş atının üstü ne oturmuş, 1921 yılında Yunan iş-tilasının en ateşli çağlarında Ankaranın işitmiş olduğu top ses-lerini hiç kıpırdanmaksızın sanki dinlemek istiyormuş, Anadolu ova-sına bakıyor.

Hükümet merkezini kurtar-mak için onu, yirmi bir günlük Sakarya muharebesine birdenbi-re atılırken yahut ertesi sene istilâcılarının Eskişehirden Afyonka-rahisarına kadar uzanan kuvvetli hatlarını parçalamaya ve düşma-nı İzmirden denize dökmeye gi-derken görür gibi oluyoruz.

Müşelles kaidenin köşelerinde üç yardımcı duyuyor: Dışarıda cepheye yüzlerinde sevk ve istek izleri görünen iki Türk piyadesi adamlarını ileriye doğru açmış, arkadan da gülle taşıyan bir Türk kadını takip ediyor. Bu kadın, Türk kadımlarının istihlâsı harbin-de, müdafaa ve cumhuriyetin yaradılışında, bu kitabı armağan ettirmiş yüce simaya karşı gös-terdikleri vatanseverlik duygula-rını hakkile temsil etmektedir.

Çankaya tepesine ilk çıkışım 1932 mayısında olmuştu. Bir il-kbahar günü, tayin edilmiş diplo-matik heyet rüesasına, devlet re-isinin bahş buyrukları resmi kabulde bulunmak için elçilik he-yetinin asker sivil bütün erkânile birlikte gidiyorduk.

Dışarıda yabancı millî marş çalınırken asker müfrezesi de keskin bir selâm vaziyeti alıyor; içeride de hükümetin resmi ite-matnamesi takdim olunurken ve kısa nutuklar teati edilirken res-mi bir hava esiyor az sonra ise gös-terilen lütüfkâr nezaket ve alâka, Vaşingtonda doğmuş bir adama beyaz sarayımızın samimi muhi-tini hatırlatıyor.

Gazi'nin insanda bıraktığı ilk intiba zikre şayandır. Arkası işi-ğe dönüktür öyle ki sonradan bilmecuburiye tetkik edeceğimiz hu-tu ve cephesinin bütün teferruatı-nı birdenbire göremezsiniz.

Fakat daha ilk bakışta anlar-sınız ki karşımızda, tam manasile sıhhat ve afiyette, çerçevesi sağ-lam ve kuvvetli, gözleri keskin, derisi pürüzsüz güzel, saçılacak derecede geniş alınlı, gayet zeki bir simada birbirinden uzak ve çok derin bir mana ifade eden iki güzel gözülü bir zat vardır. İlk mülâkatta yalnız Türkçe

Mühendisler Birlik şubasını kurdular

Merkezi Ankarada bulunan Türk Mühendisleri Birliğinin İstan-bul şubasını kurmak üzere, şehrimizde bulunan mühendisler dün Hal-kevinde bir toplantı yaptılar.

Bu toplantıya, Mühendis Mektebinin eski mezunlarından Vasfi B. riyaset etmiş, şubenin tesisine mütefik karar verilmiştir.

BELEDİYEDE

Paris Belediye meclisi reisinin teşekkürü

Geçenlerde şehrimizi ziyaret eden Paris belediye meclisi, reisi M. Fiquet İstanbul belediyesi riyasetine bir mektup göndermiştir. M. Fiquet mektubunda, burada kendisine gösterilen misafirperver-likten dolayı çok mütehasis oldu-ğunu yazmakta, güzel ve tarihi İs-tanbulda geçirdiği günlerin hatıra-sını daima muhafaza edeceğini söylemektedir.

Tepebaşı bahçesi açıldı

Şehir tiyatrosu sanatçılarının teş-kill ettikleri kooperatif dün akşam dan itibaren Tepebaşı bahçesini açmıştır. Bahçe her akşam açık bulunacaktır.

Kasmpaşa deresi

Kasmpaşa deresinin temizlen-mesi için, Kasmpaşalılar, beledi-yeye üç bin imzalı bir mazbata vermişlerdir. Mazbatada Kasım-paşa deresinin temizlenmesi ve ü-zerinin kapatılması istenilmektedir. Belediye şimdilik, derenin muntazam cereyanını temin için, ağır kazınını temizletmeğe karar vermiştir. Bu husus için bir tarak dubası aranmaktadır.

Otobüslerin muayene mühletini bitirdi

Otobüslerin fenni muayeneleri halindeki mühlet dün bitmiştir. Belediye müfettişleri dün, henüz muayeneye gelmeyen otobüslerin seyrüseferden men'i için zabıt tutmuşlardır. Muayene edilmemiş otobüslerin adedi 12 kadtır.

Yalan ihbarda bulunan kim?

Dün akşam üzeri İstanbul itfa-yesine Hamidiye caddesinde yan-gın çıktığı haber verilmiş, grup derhal Sirkeciyeye gelmiştir. Fakat bütün aramalara rağmen, hiç bir tarafta ateş bulunmadığı anlaşılmıştır.

Geçen cuma günü de itfaiyeye aynı şekilde bir ihbar yapılmış, fakat yangının aklı çıkmamıştı. Bu itibarla, dün derhal tahliikata başlanmış, bu ihbarın Bahçekapıda bir mağaza tarafından yapıldığı anlaşılmıştır. İşin garip tarafı derhal bu mağazaya giden memurlar dükkânı kapalı bulmuşlardır. Tahliikat derinleştirilmektedir.

SPOR

Ankara at koşuları

ANKARA, 14.A.A. — Yarın Ankara ilkbahar koşularının sonuncusu ve en mühümi yapılacaktır. Bu koşu Gazi koşusudur. Yedi tane en seçme at koşacaktır. Koşudan sonra İstanbuldan gelen suvari binicilik mektebinin en kuvvetli atlarını bilmiş olarak, suvari binicilik mektebi zabıtları ve muhafız suvari grubundan iştirak edecek zabıtlarımız avasında mania müsabakaları yapılacaktır. Bu müsabakalar iki kısma ayrılmış-tır.

konuşmak âdetindedir. Fakat söy-lediğimiz kısa noktada her hangi bir nokta alâkasını celbedecek ol-lursa (Bende olduğu gibi) hemen gayet düzgün ve sarıh bir fransızca ile söze başlar. Bu iş te bit-tikten sonra ikişer ikişer girmek şartile eğilim erkânı takdim olunur. Her birisi ayrı iltifat görür; öyle ki kendilerine birkaç lütüf-kâr kelime ile gösterilen nezaket bunların bir daha hatıralarından silinmez.

Çankaya tepesine yaptığım ilk ziyaret ve Türkiye'nin en yüksek başının sevimli yuvasında gördüğüm kabul hakkında bu kadar söz kâfi.

Türkçeye çeviren
Ahmet EKREM

MAHKEMELERDE

İki sene süren Bir dava

Kocas aleyhine şehadet eden kadın o zaman yalan söylemiş

Tam iki senedenberi devam etmekte olan bir cinayet davası dün neticelenmiştir.

10 haziran 1932 günü Zeyrek civarında bir cinayet olmuş. Sey-rüsefain memurlarından Lütfi Efendi isminde bir adam evinin kapısı önünde garson Bedri ve Cemal isiminde iki genç tarafından öldürülmüştür.

O zaman bu cinayeti Lütfi Efendinin eniştesi Beykozda Arpacı çiftliği sahibi Mehmet Ali efendi-nin tertip ettiği, kayıbraderini Mehmet Ali efendinin öldürttüğü iddia edilmiş, bu iddianın en kuvvetli şahidi de Mehmet Ali efendi-nin 20 senelik karısı Seher hanım olmuştur.

Dava o günden bugüne kadar devam etmiş, Mehmet Ali efendi-nin karısı kocasına barışmış, şahit-ligi zani gönmüştü.

O zaman bilittizam yalan söylemişim. Benim kocam namus-lu, refli, efendi adamdır. Öyle şey yapmaz, aklam beni kandır-dı ben de kocamın aleyhinde şahitlik yaptım, demiştir.

İşte bu garip dava dün sonuna ermiş, iddia makamını işgal eden Kaşif Bey iddiasını serdederek gar-son Bedriye 452 inci maddede ce-za verilmesini, Mehmet Ali efendi ile J rson Cemal de beraatini istemiştir.

Davacı tarafın vekili ceza ve şahsi tazminat istemiş, suçlu vekilleri beraat talebinde bulunmuş-lardır.

Muhakeme karar teffihini için başka güne bırakılmıştır.

Sait Paşa Zade Vehbi Bey tahliye edildi

Çırağan sarayı önünde bir ki-şiyeye çarparak ölümüne sebep ol-maktan suçlu Said Paşa oğlu Veh-bi B. ağır ceza mahkemesine bir isti-da ile müraacaat ederek tahliye ta-lebinde bulunmuştur.

Mahkeme bu talebi tetkik et-miş, kanuna uygun bularak Vehbi Beyin 75 lira kefalet mukabilinde tahliyesine karar vermiştir.

Vehbi Beyin kardeşi bu parayı tahliye vermiş, ve Vehbi Bey tahliye edilmiştir.

Dayak davasından yeni dayak davası çıktı

Dün birinci ceza mahkemesin-de davalı olan iki taraf Yeni ca-mide birbirleriyle dövüşmüşler ve yeni bir davanın açılmasına sebep olmuşlardır.

Bu davada davacı taraf Maide ve Hacer hanımlar, suçlu taraf ta Leman ve Leylâ hanımlardır.

Leylâ ve Leman hanımlar, ev-velce Maide ve Hacer hanımları dövmüşler, iki ay evvel de birinci ceza mahkemesinde üçer ay hapse mahkûm olmuşlardır.

Temyiz mahkemesi bunu nak-zetmiş, bunun üzerine dün davaya yeniden başlanmış, fakat muhake-me nakza uyup uymamak hakkın-da bir karar vermek üzere başka güne kalmıştır.

Tarafeyn mahkemeden çıkıp giderken Leman ve Leylâ ha-nımlarla Hüseyin efendi Maide ha-nımın üzerine hücum etmişler ve Yenicamide kadıncağızı adam a-kıllı dövmüşlerdir.

Maide hanımın gözü çürümüş, kulakları kanamış, nihayet işe poli-s müdahale etmiştir. Maide han-ım muayeneye sevk edilmiş, Ley-lâ ve Leman hanımlar hakkında kanunî takibata başlanmıştır.

Nüfusumuz 18 milyon

(Baş 1 inci sahifede)

lundu.

Sait Azmi Bey (Kayseri), mad-denin aleyhinde bulunarak Adliye encümeni tarafından maddenin kabul edilmemesi sebeplerini izah etti.

Dahiliye Vekilinin cevabı

Bunun üzerine Dahiliye Vekili Şükri Kaya Bey Raif Beyin endişesinin doğru olmadığını, esasen muhacir ve müteçillerle veilecek arazinin şahsına ait arazi olamıya çağını, ancak bazan rahipsiz ol-duğu ve ne istenildiği ve ne de ba-klıldığı halde muhacir ve müteçile-re verilerek imar edildikten sonra sahipleri meydana çıkarmamak iddia ettiklerini ve muhacirlerin elinden bu gibi araziye aldıklarını söylemiş ve maddenin bu haksız-lığı be:taraf etmeğe matuf bulun-duğunu, yoksa hukuku tasarrufiye ye karşı bir aykırılığı olmadığını kaydetmiştir.

İlan tarzı

Z'ya Gevher Bey (Çanakakle) — İlan tarzına ilişerek cami kütüphanes-i halkın haberdar olamıyacağını, me-murların bunun üzerinde daha fazla çalışarak şahıslara bildirmesini söylemiş, Hacı Mehmet Bey küçük kasaba larda gazete olmadığını, cami kapısı na divara asmak suretile ve davulla ve tellâlı çalışmak suretile ilan me-cburiyetinde bulunduğunu söylemiştir.

Raif Bey, maddenin kabulünü doğru olmadığını tekrar ederek vevle birkaç yerde muhacirler aleyhinde istirdat hâdiseleri olsa bile bunun için bir memleketin tasarruf hakkının teh-likeye düşürülmesinin caiz olamıya-cağı, memleketimizde halkın dörtte üçünün çiftçiler teşkil ettiğini ve bun-ların beş on dönümlük topraklarına çok bağlı olduklarını, bunların tak-dirinin çok yüksek olduğunu söyledi.

Şükri Kaya Bey cevap vererek bu kanunun tasarruf hakkını ve bilhassa köylülerin hukukunu ihlâl edecek bir kanun olmadığını bilmek lâzımgeldi-ğini, ancak işlenmeyen ve şehsiz o-lan toprakların çalışkan ve kudretli ellere verilerek memleketin imarı gözönünde tutulduğu beyan ile mu-hacirler verilen arazinin ne suretle el-lerinden alındığını gösteren bazı mi-saller söylemiş ve müddetin uzatıla-bileceğini söylemiştir.

Takrirler

Bunun üzerine Raif (Trabzon) ve Muctafa Şeref (Burdur) Beyler tara-fından birer takrir verilmiştir. Raif Beyin takriri 49, 50, 51 inci maddeler-in kaldırılması ve üç maddede yerine kaim olmak üzere şu maddenin konul-masını teklif ediyordu. Madde şu-dur:

(18 Teşrinievvel 1912 tarihinden evvel bu kanunun neşri tarihine ka-dır Trakyaya iskân edip tapusu ve rihlis olan toprakların sahiplerinden bu toprakların yerleri yeniden hükümetçe iskân edilmiş olanlara tapu senedi verilir. Ve bunların eski ka-yıtları terkin olunur.

Bu gayrimenkullerin sahipleri zu-hur ederi ve başka bir yere iskân edil-medigi de anlaşılursa kendilerini yeni muhacir gibi toprak veya yer ver-tilir.

Evvelâ bu üç maddenin kaldırıl-ması hakkındaki takrir reyde konuş-muş ve kabul edildikten sonra teklif edil-en maddede de reyde konarak kabul edilmiştir.

Lâyhannın diğer maddeleri de mü-zakere ve kabul edildikten sonra ru-znamenin diğer maddelerine geçilmiş-tir.

Dahiliye Vekilinin beyanati

ANKARA, 14. A. A. — B. M. M. bu-günkü ruznamesine dahil şark manta-kaları dahilinde muhtak zürraat tevzi edilecek eraziye dair kanunun dördüncü maddesinin tefsirine ait olup kabul edil-en mazbatanın müzakeresi münasibeti-ye Dahiliye Vekili Şükri Kaya Beyfen-di şu beyanatta bulunmuştur:

Bu kanunun derece şümülünü ve ma-nasını anlayabilmek için kanunu veya sebep olan hadisi ve bilhassa iktisa-dî vaziyeti gözden geçirmek lâzımdır.

Bu kanunun 1097 numaralı kanunla alâkası yoktur. Çünkü 1097 nu-maralı kanunun verdiği nakl mecburi-yeti bilahare referedilmiş ve halk yerlerine avdet etmiştir. Filhakkia orada kalan me-trük topraklardan, topraksız köylüler verilen arazinin istirdadı hakkında gerek malıyeye ve gerek ehbabince istirdadı gibi vaziyet karşısında kalmadı. Fakat aynı vaziyet Türkiye'nin ekseri vilâyetlerinin de mevcuttur. Şark halkını topraklandırmak esasını düşünürken garp halkını topraklandırmamak hatıra gelemezdi. Çünkü memleketi şark ve garp diye ikiye ayırmak lâzımdır.

Tahricî bir hükümet ve Meclis bu tefrikayı yapamazdı. Bugün memleketin beş milyona nüfusu başkalarının topra-ğında çalışmaktadır. Bu suretle toprak-la uğraşanlar ancak kara ekmeğe yiyebi-lecek halindedir. Türki köylüsü Türkün efendisidir demek adeta bir süsten ibaret kalıyor. Bazi vilâyetlerin yarısından fazlasında köylü başkalarının elinde o-lan topraklarda çalışmaktadır. Bu topra-ğı nasil ve ne suretle ele geçirmişler; Şimdi tetkik edecek değiliz. Memleketin içinde başkalarının toprağında çalış-sın birlerce halk vardır. Bunları topraklandırmak Türkün ve toprağın efendis-i yapmak bizim en birinci borcumuzdur. (Bravo sesleri alkışlar).

Bu kanunu ilk gündemberi garpte tat-bik ettik. Ve Muğla vilâyetinde bir kaç çiftlik arak topraksız halka tevzi ettik. Onlar bugün toprağın efendisi olarak yaşamaktadırlar.

Efendiler, eğer bu köylüyü toprak sa-hibi yapmayacak olursak bu sanayi fab-rikalarını kimin için kuruyorsunuz. Hangi pazarlar için kuruyorsunuz.

Arkadaşlar bizim yaşamamız 13 mil-

yondan ibaret olan köylü tabakasını zengin etmekle ve bemehal kuvvetli yap-makla kabildir.

Kanun esas itibarile sarıhtır. Fakat daha sarıh olması için b'aya getirdik. Biz bunu yavaş yavaş tatbik etmekteyiz. Şimdi haber vereyim ki, memleketin hassasiyet nazari cimde bulunmalıdır.

Ben, o nabız tuttuğum zaman topraksız-lıktan memleketi büyük bir ıstırap du-yulduğunu hissetmekteyim. Köylüye, çiçkiye ihtiyacı nisbetinde toprak ver-mek için icap eden kanun bu Meclis ken-diliğinden yapacaktır. Türk köylüsü memleketin efendisi olarak yaşayacaktır.

Efendiler, Türk esir olmaz, ne topra-ğın, ne de bir kimsenin.

Dil davası

ANKARA, 14.A.A. — B. Meclisin-de bugün iskân kanunun müzakeresi mü-nasibete Dahiliye Vekili Şükri Kaya Beyefendi şu beyanatta bulunmuştur:

Muhterem efendiler, bu kanun mem-leketi büyük bir davanın halini temin edecek bir kanundur.

Fakat kanunun iyi bir tali eseri olarak diğer bir davanın halini de müştereken huzurunuza çıkıkt.

Oda dil davasının halli. Onun içindir ki kanun iki cihetten ve iki taraftan da alâkayı calıptır. Bu kanun hakkında e-saslı müzakere cereyan etti. Kanunu icap ettiren sebeplere ve tafsilata gir-medem evvel dil hakkındaki Meclislerin bü-yük hizmetleri olduğunu tekrar arz-etmek isterim. Meclisler diller hâkimdir. Bilhassa kanun istihlâhları Meclisler yap-ar. Meclislerin ve hususile B. M. M. in tarihinde dilde daima hayrî inkılâpları yaptığı görülmüştür. Tahmin ve-rim ki dil meselesi mevzu bahis oldu-ğukâ vakit B. M. M. bu inkılâp hâmisin-deki büyük rolünü ifa edecektir. Arka-daşlarım, bu kanunun ismi her ne ol-ursa olsun, kanun ihtiva ettiği ve istihfad ettiği gaye bir imrân dahildir. Bir isti-marı dahildir. Memleketin içinin istin-marında ve Vahdetin teminindedir.

Nüfus

Bu evvelimlerde nüfus alâkadardır. İkinci mühaceretle alâkadardır. Üçüncü mühaceretle seyyar aşiretlerle alâ-kadardır. Dördüncüsü de deminki lâyi-hada mevzu bahis olan topraksız ve o-sakların toprağında çalışan topraksız-larla alâkadardır. Bu dört noktadan ka-nun tetkik edilecek olursa görürük ki her dördüne de ayrı ayrı çare aramıştır.

Nüfus keyfiyeti berşeriyet dünyasının da çok yeni bir hâdisedir. Eskiden nüfus bu kadar mükteşif değildi. Medeniyet ve rcfah artıktadır ki, nüfus arttı. 1800 senesinde meselâ İngilterenin nü-fusu 12 milyondur. Bugün eli milyon çıkmıştır. Fransada 19-20 milyon idi. 19 üncü asrda artmaya başlamıştır. En çok nüfusu artan yerde nüfus yirmi beş sene-de tezyüt etmiştir. Buna bilmek lâ-zımdır ki bir memleketin uğrayabileceği felâketlerin en büyüğü nüfus ktlığıdır.

Memleketimiz vevliyyet itibarile millet-lerin başında gelen bir irkin elindedir. Büyük öltlerden büyük muharebeler-den azade kalacak bir Türk nesli çok zaman geçmiyecek bu memleketi dölde-rarak ve taşıracaaktır. Bunu biz hayran-ımızda görmeye namzet bahçiyarlarız. (İnşaallah sesleri).

Bu kanun nüfus kesafeti aşım ve tağ-lan olan vilâyetlerden nüfusu daha az olan vilâyetlere gödecek olanlara yardım edecektir. Çünkü bir memleketin asil ve asli nüfus sermayesi kendi nüfusedir. Hariçten gelenler değildir.

Bugün 18 milyon olan nüfusumuz be-mehcal 25 sene sonra 35-40 milyon ol-maya namzettir. Bu itibarla dahildeki yerli vatandaşların kesafetine nazaran daha az nüfusu yerlere sevk etmek ve kendilerinin esubulet göstermek çok fay-dalı bir tedbirdir.

Diğeri muhacerettir. Bilyorsunuz ki, efendiler, Türk alımı ve medeniyeti asırlarca çok büyük kıtlalar hâkim oldu. Ve gittiği yerlere medeniyet nüfusunun ve dilini de beraber götürdü. İstimar tari-hinde hiç bir kavim yoktur ki, — hattâ Roma imparatorluğu dahil — hiç bir devlet yoktur ki, Türklar kadar istimar kabiliyeti göstermiş olsun. Bugün Avrupa'nın her yerinde Türkların diktiği e-bideler ve eserler meydandadır.

Bugün Türk hakimiyetinin çekildiği yerlerde Türkün hasretini çeken millet-ler çoktur. (Doğru sesleri).

Metr Salem

(Baş 1 inci sahifede)

bulundugunu, bu tezkinde İngi-liz kâğıdı masraf üzere bulunan hükümetçe satın alınmasına hissedarların muvafakat ettiği ni, şirketin diğer işlerle alâka-dar bulunmadığını söylemiştir.

Zabita memurlarının dolap iç-inde tuttukları zabıta ise cürmü meşhut günü Metr Salemin Rüştü Beye:

— Böyle şeyler tehlikelidir. Tav-siye etmem. Faracının verdiği se-nedini yırtınız, sözüne itimat edi-niz gibi sözler, söylediği mukay-yettir.

Rüştü Beye gelince, kendisine vâkı rüşvet tekliflerini Adliyeye verdiği ifade etrafı ile anlatırken mi him bir noktaya temas etmiştir.

Rüştü Bey Metr Salemin kendisine İstanbul Telefon şirketi ser-mayesinin altın esas üzerinde tes-biti takdirinde büyük menfaat gö-receğini söylediğini işaret ettikten sonra:

— Bu fırsatı kaçırmayınız. Esa-sen bu gibi işler böyle yürür. Son zamanlarda İstanbul Su şirketi de böylece satın alındı. dediğini ifade etmiş ve ilâve eylemiştir:

— Metr Saleme ısrarla sordum: Terkos içinde kimlerin alâkadâr olduğunu öğrenmek istedim. Metr Salem bu husustaki suallerimi ce-vapsiz bıraktı..

NIHAYET BU YAZ...
SOĞUK
İÇECEK SİNİZ.
ZIRA:
"FRIGIDAIRE"

sayesinde şaraplarınız, binalarınız ve her türlü içkileriniz soğuk tutulacağı gibi yiyecekleriniz dahi sıhhi ve taze olarak muhafaza edilecektir.

Bir tek Frigidaire vardır, Hakiki Frigidaire olandır.

BOURLA BİRADERLER ve Sⁿⁱ

"FRIGIDAIRE"

ELEKTRİKLİ OTOMATİK SOĞUK HAVA DOLABI
General Motors Mamulü

Ankara Valiliğinden:

Ankara Vilayeti Çiftçileri için şartnamesi veçhile (200) adet sap arabası alınmak üzere kapalı zarf usulüyle 28 Haziran 934 Perşembe günü saat 15 te ihale edilmek şartıyla münakasaya konulmuştur. Talipler kanunun tarif ettiği veç hile (1005) liralık teminatı muvakkata makbuzu veya bir banka kefalet mektubunu teklif mektubu ile beraber bir zarfa koyarak ihale saatinden evvel Ankara Vilayeti Daimi Encümenine vermeleri ve şeraiti anlamak için Ankara Daimi Encümeni kalemine ve Ziraat Müdürlüğüne ve İstanbul ve Eskişehir ve Bursa Vilayetleriyle İnegöl ve Adapazarı Kay makamlıklarına müracaat etmelidir. (3102)

3412

Enebi memleketlere giden tüccar ve seyyahlara Banka Komerçiyale İtalyana

Sermayesi: 700,000,000 (İhtiyat akçesi: 580,000,000 Liret)

Travellers (Seyyahin çekleri) satar

Liret, Frank, İngiliz lirası veya Doları Frank olarak satılan bu çekler sayesinde nereye gitseniz paranızı kemali emniyetle taşıy ve her zaman isterseniz dünyanın her tarafında, şehirde otellerde vapurlarda, trenlerde bu çekleri en küçük teyiat için nakit makamında kolaylıkla istimal edebilirsiniz. Travellers çekleri hakiki sahibinden başka kimsenin kullanamayacağı bir şekilde tertip ve ihtas edilmiştir. (5999) 3134

Nafia Vekâletinden:

Kasaba hattının Afyon istasyonu ile Aydın hattının karakuyu istasyonları arasındaki mntakada Nafia Vekâletinin göstereceği kısım ve istikameti umumiyyede takriben 85 kilometrelik bir demiryolu güzergâhının ety ve aplikasyonu kapalı zarf usulü ile münakasaya konulmuştur. Münakasa 20 Haziran 934 tarihine müsadif Çarşamba günü saat 15 de Nafia Vekâleti Müsteşarlık makamında icra edilecektir. Münakasaya iştirak edeceklerin teminatı muvakkata, Ehliyet ve Ticaret odası vesikalariyle birlikte aynı gün ve saatte komisyon da bulunmaları lâzımdır. Talipler bu husustaki şartnameleri beşer lira mukabilinde Ankarada Nafia Vekâleti Malzeme dai resinden ve İstanbuda Haydarpaşada tesellüm ve muayyene memurluğundan tedarik edebilirler. (2973) 3274

MARMARANIN PIRLANTASI

BOMONTİNİN nezareti altında

KIZKULESİ PARK ve PLÂJİ

Köprü Üsküdar iskelesinden ve Beşiktaştan Salacağa sabahın gece yarısına kadar her yarım saatte gidip gelişi vapur vardır.

İNCE SAZ, ORKESTRA, VARYETE

Taze buzlu küçük fişlar müşterilerimizin sofralarını şenlendirmektedir. Hususî müsamereler ve ziyafetler kabul ve tertip edilir. 3470

İstanbul 5 ci icra memurluğundan:

Mahcuz ve paraya çevrilmesi mukarrer büfe, konsol, ayna, gardirop, yemek masası, lüvman, kilim vesaire 20-6-934 tarihine müsadif çarşamba günü saat 9,30 dan itibaren Beyoğlu Kuloğlu mahallesi ağa sokak 8 numaralı apartmanın önünde satılacaktır. Taliplerin yevmi muayyende hazır bulunacak memurunuza müracaatları ilân olunur. (431)

İstanbul 7 inci icra memurluğundan:

Mahcuz ve paraya çevrilmesine karar verilen Şişli'de saman yolu sokagında 120 No. lu hanede bulunan Halı kanape ve saire Haziranın 20 inci Çarşamba günü saat 12 de mahalli mezkûrda bulunacak memuru tarafından 120 No. lu hane önünde açık arttırması yapılacağı ilân olunur. (436)

ZAYI — Tatbik mühürümü zayı ettim. Yenisini hakkettireceğimden eskisinin hükmü olmadığı ilân olunur. Yedikulede Hacı Evhaddin mahallesi, yağhane sokak No. 6 inekçi Ali. (432)

ZAYI — 3-210 numarolu liman cüzdanımı zayı ettim. Yenisini alacağım dan eskisinin hükmü yoktur. Arif Mustafa. (425)

Darüşşafaka Müdürlüğünden:

Mektebin bir senelik Odunu ile Kömür Kok ve Maden Kömürü kapalı zarf usulü ile alınacağından şeraitini anlamak isteyenlerin her gün ve münakasaya iştirak için 25 Haziran 934 pazartesi günü saat 14 te Nuruosmaniyyede Cemiyeti Tedrisiye Merkezine müracaatları. (3209)

İstanbul ve Almanya Üniversitelerinden mezun ve ayrıca Almanyada uzun müddet I. G. Farbenindustrie fabrikalarında emeli olarak çalışmış

BİR KİMYAGERE

ihtiyacı olanların "Dr. Ing." rumuzu ile 176 No. posta kutusuna müracaatları. (413)

İstanbul 4 üncü icra memurluğundan:

Bir borçtan dolayı haciz edilip paraya çevrilmesine karar verilen 3400 liralık gayri mübadil bonoların 17-6-934 tarihine müsadif pazar günü saat 10 da Borsada satılacağından taliplerin yevmi muayyeninde mahallinde hazır bulunacak memuruna müracaatları ilân olunur. (430)

Darphane ve Damga Matbaası Müdürlüğünden:

Alnacak 60 ton kurşun için 9, 12 ve 15 Haziran 934 tarihlerinde yapılan ilânlarla aleni münakasa usulü tatbik olunacağı sehven gösterilmiş olduğundan münakasa tarihi olan 2 Temmuz 934 de kapalı zarfla müracaat olunması tavzihan ilân olunur. 3235

İstanbul Belediyesi

Sular idaresinden:

16 Haziran Cumartesi günü öğleden itibaren pazartesi sabahına kadar evvelce ilân edildiği gibi isale tesisatında yapılacak islahata ait mühim bir amelîyat dolayısıyla su verilemeyecektir. Pazartesi günü su tevziine başlanacak ise de yüksek mahallerin ancak sabah muntazam su alabileceğini muhterem İstanbul halkına şimdiden ilân ederiz. (3182) 3463

Darphane ve Damga Matbaası Müdürlüğünden:

İdare için aleni münakasa ile altmış ton saf kurşun alınacaktır. Münakasa 2 Temmuz 934 saat 14 ten 16 ya kadar devam edecektir. Şeraiti anlamak isteyenlerin cumartesi, pazartesi, çarşamba, günleri saat 14 den 16 ya kadar Muhasebeye müracaatları ilân olunur. (3068) 3343

Deniz Levazım Satınalma Komisyonundan:

10,000 ton Rekompze kömürü : Kapalı zarfla münakasası 18 Haziran 934 pazartesi günü saat 14 te.

10,000 ton rekompze kömürü 18 Haziran 934 pazartesi günü saat 14 te kapalı zarfla satın alınacaktır. Şartnamesini görmek isteyenlerin her gün, münakasaya iştirak edeceklerin de yevm ve saati mezkûrda Kasımpaşada kâin komisyona müracaatları. (2675) 3168

Akhisar Tayyare

Cemiyetinden:

Akhisar Tayyare sinaması iki senelik icara verilmek üzere yirmi bir gün müddetle müzayedeye konulmuştur. İhale kat'iyet 21 Haziran 934 de yapılacak ve bina 1-7-934 de teslim edilecektir. Talip olanların Akhisar Şubesine ve şeraiti öğrenmek isteyenlerin Ankara ve İstanbul ve İzmir, Manisa ve Balıkesir Şubelerine müracaatları. (3121) 3413

Büyük Tayyare Piyangosu

3 ÜNCÜ KEŞİDE 11 TEMMUZ 1934 TEDİR

Büyük ikramiye 50.000 liradır

Ayrıca: 10.000, 5.000, 4.000 liralık ikramiye ve 20.000 liralık bir mükâfat vardır. 3446

Türkiye Hilâliahmer

Cemiyeti Merkezi Umumisinden:

Keşif bedeli kırk dokuz bin küsur liraya baliğ olan Aksaray'da Haseki caddesinde HASTABAKICI HEMŞİRE'ler mektebi bahçesinde yapılacak yatakhane inşaat ve tesisatının pazarlık suretilerle icra kılınan münakasasında taliplerin teklifi haddi lâyıkında görülmediğinden onbeş gün müddetle ve kapalı zarf usulü ile tekrar münakasaya konulduğu ve 17 Haziran 934 Pazar günü saat 15 te İSTANBUL'da Eski Zaptiye caddesinde Hilâliahmer satış bürosunda ihalesinin icra edileceği ilân olunur. (167) 3253

Gayrimübadiller Takdiri

Kıymet Komisyonundan:

16 Haziran Cumartesi	741 No. dan 785 No. ya kadar
17 " Pazar	786 " 843 " "
18 " Pazartesi	844 " 867 " "
20 " Çarşamba	868 " 894 " "
21 " Perşembe	895 " 919 " "

karar numaraları yukarıda yazılı Gayrimübadillerin yüzde 25 hesabıyla bonolarını almak üzere hizalarında gösterilen günlerde Komisyona müracaat etmeleri. (3236)

Kabataş Lisesi Müdürlüğünden:

Kampa çıkacak talebenin ikmal imtihanlarının 20 Haziran kadar bitirilmesi emredilmiştir. Değişen imtihan programını görmek üzere Muallim Beylere talebe efendilerin derhal mektebe uğramaları. (3206)

ÇİFTLİK PARKINDA
Deniz Kızı **EFTALYA** Hanım ve kemani SADI Bey'e
14 kişilik SAZ HEYETİNİ dinleyiniz. (434)

DEVLET DEMİRYOLLARI İDARESİ İLANLARI

İdaremiz için pazarlıkla satın alacak olan Elektrik, Hırdavat, Gaz borusu, İp, Vagon zinciri, Su musluğu, muhtelif eb'atta potrel ve kâğıt gibi (33) kalem muhtelif eşyanın 20-6-934 çarşamba günü saat 11 de pazarlığı yapılacaktır. İsteyenlerin mezkûr saatte Mağazaya müracaatla tahiren teklifte bulunmaları ve Mağaza dahilinde asılı listede (X) işaretli malzeme için nümune getirilmesi ve nümunesiz tekliflerin kabul edilmeyeceği ilân olunur. (3234)

İstanbul 7 inci İcra Memurluğundan:

Yeminli üç ehli vakuf tarafından tamamına 4050 lira kıymet takdir edilen Kadıköyünde Tuğlaci başı mahallesinin camii Şerif sokagında eski 13 yeni 47 No. lu maa bahçe bir bahçe ahşap hanım tamamı açık arttırmaya vaz edilmiş olduğundan 19-7-934 tarihine müsadif perşembe günü saat 14 ten 16 ya kadar dairede birinci arttırması icra edilecektir. Arttırma bedeli kıymeti muhammen enin yüzde 75 ni bulduğu takdirde müşterisi üzerinde bırakılacaktır. Aksi takdirde en son arttırmanın taahhüdü baki kalmak üzere arttırma 15 gün müddetle teclit edilerek 4-8-934 tarihine müsadif cumartesi günü saat 14 ten 16 ya kadar keza dairemizde yapılacak ikinci açık arttırmada arttırma bedeli kıymeti muhammeninin yüzde 75 ni bulmadığı takdirde satış 2280 No. lu kanun ahkâmına tevfikeyen geri bırakılır. Satış peşindir arttırmaya iştirak etmek isteyenlerin kıymeti muhammeninin yüzde 7,5 nisbetinde pey akçası veya Millî bir Bankanın teminat mektubunu hamil bulunmaları lâzımdır. 2004 No. lu icra ve if'âs K. 126 inci maddesine tevfikeyen hakları Tapu sicilli ile sabit olmayan ipotekli alacaklar da diğer alâkadarların ve irtifak hakkı sahiplerinin bu haklarını ve hususile faiz ve masarife dair olan iddialarını evrakı müsbiteleri ile birlikte ilân tarihinden itibaren nihayet 20 gün zarfında dairemize bildirmeleri lâzımdır. Aksi takdirde hakları Tapu sicilli ile sabit olmayanlar satış bedelinin paylaşmasından hariç kılınlar müterakim vergi, tenviriyeye, tanzifiyeden mütevellit Belediye rüsumu medyuna aittir. Daha fazla malûmat almak isteyenler 26-6-934 tarihinden itibaren herkesin görebilmesi için dairede açık bulundurulacak arttırma şartnamesi ile 934-1619 No. lu dosyaya müracaatla mez kûr dosyada mevcut vesai ki görebilecekleri ilân olunur. (3233)

Barut inhisar idaresinden:

1 — 15 Haziran 1934 tarihinden itibaren Revolver ve Tabanca fişeklerle Av fişek ve kovanları ve teferruatının demir yolu üzerinde veya sahillerde bulunmayan mevkilerde dahil olduğu halde memleketin her tarafında her bayiin dükkanında asılı bulunan listedeki fişatlar üzerinden satılacaktır. 2 — Av saçması ve Şevro tinlerin yine memleketin her tarafında kilosunun elli iki buçuk ve yarım kilosunun yirmi altı kuruş on paraya satılacağı ilân olunur. (3155)

En kudretli klâsik eserlerimizle bugünkü müstesna kabiliyetlerin yarattığı şiride şarkıların yüz yirmi eser den mürkep zengin bir repertuarla muhterem halka bir musiki ziyafeti teminine muvaffak olmuştur.

Radyomuzun çok kıymetli sanatkârı olan **MÜZEYYEN HANIMIN** temil ve tagannideki kudret ve sesinin tesir ve letafeti herkesçe malûm ve müsellem olduğundan bu müstesna kudret ve kabiliyetini tavsife lüzum görmeyiz.

Bugünden itibaren her akşam Harbiyede **BELVÜ BAHÇESİNDE**

Bu yüksek sanatkarın inceliklerine kavuşabileceksiniz. (390)

İstanbul birinci yenileme bürosundan:

Müddei D. A. Mango ve A. Miku şirketi vekili avukat Lazaraki bey ile müddealehy İstanbulda Asma altında Volto hanında Devedade Sirri Bey yazıhanesinde mukim Salih Zeyi beyin ikametgâhi meçhul olduğu anlaşıldığından hakkında yirmi gün müddetle Büroca ilân edilmiş ifasına karar verilmiş ve tayin olunan 5-7-934 tarihine müsadif Perşembe günü saat 15 de Yenipostahanenin birinci katında bulunan buronuzda gelmediği veya vekil göndermediği takdirde 2367 numaralı kanunun 6 maddesi mücibince yenilemenin gıyabında yapılacak tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (428)

Beyoğlu dördüncü sulh hukuk mahkemesinden:

Herok terekkesine ait bulunan bir sandık Gücü teli, bir adet yedi mekiklik ipek dokuma tezgâhi, bir pamuk testere makinesi, bir projeksiyon aleti, iki adet köpüklü yangın söndürme tübü, beş adet muhtelif tipte santrifüj tulumbar ve aksamlı Galatada Danub hanının birinci katında satılacağından talip olanların 24-6-934 tarihine müsadif pazar günü saat 16 ya kadar memuruna müracaatları lüzumu ilân olunur. (423)

Gazetecilik ve matbaacılık T. A. Ş. Neşriyatı idare eden: **MUMTAZ FAİK**

Deniz yolları

İŞLETMESİ
Acenteleri: Karaköy Köprübaşı
Tel. 42362 — Sirkeci Mühürdarzade
Han Tel. 22740

Mersin yolu

İNEBOLU vapuru 17 Haziran PAZAR 10 da Sirkeci rıhtımından kalkacaktır. Gidişte Çanakkale, İzmir, Küllük, Bodrum, Rodos, Marmaris, Dalan, Fethiye, Kalkan, Kaş, Fethiye, Antalya, Alanya, Mersin'e. Dönüşte bunlara ilâveten Taşucu, Anamur, Kuşadası, Gelibolu'ya uğrayacaktır. (3213)

Ayvalık sürat yolu

NİLUFER vapuru 16 Haziran CUMARTESİ 17 de Sirkeci Rıhtımından kalkacak İzmir'e kadar gidip dönecektir. (3214)

ARANIYOR

Usulü muhasebeye vakıf genç üç efendiye ihtiyaç vardır. Ticaret mektebi mezunları müracaat olup, maaş miktarı şimdilik 40-50 liradır. Taliplerin pazartesi günü Sirkeci'de Antalya Nakliyatı Umumiye Şirketine müracaatları. (368)